

rapport

Aanhoudingsprekeden 1980

UNIFORMDIENST

Hoofdafdeling Algemene Dienst
Bureau Bewapening, Kleding,
Uitrusting en Mobiele Eenheid.

A A N H O U D I N G S E E N H E D E N

GEMEENTEPOLITIE AMSTERDAM
UNIFORMDIENST
Bureau: B.K.U. en M.E.

A A N H O U D I N G S E E N H E D E N

Naar aanleiding van de rellen die zich de afgelopen maanden in Amsterdam hebben voorgedaan is door de korpsleiding besloten een aanhoudingseenheid samen te stellen, die de opdracht krijgt tactieken en methodes te ontwikkelen om te komen tot de aanhouding van verdachten, die stabbare feiten gepleegd hebben. Het valt niet te ontkennen dat op het gebied van de aanhouding van verdachten in relsituaties weinig concrete richtlijnen zijn. Wat binnen het korps te vinden was, is in Hoofdstuk II van dit boekje samengevat. Om te komen tot een behoorlijke opzet en tactiek van een aanhoudingseenheid wordt in de opleidingsperiode dan ook van U verwacht dat U bereid bent mee te denken over deze problematiek. Onderwerpen zoals de wijze van aanhouden, taakverdeling in de groep, herkenbaar zijn, verbindingen, voertuigen enz. zullen in deze drie weken aan de orde moeten komen, waarbij het de bedoeling is aan het eind van deze periode een conceptnota rond te krijgen waarbij de (voorlopige) tactiek van optreden bepaald is. Voor dit onderdeel van de opleiding wordt van U dus een groot stuk bereidheid tot meedenken gevraagd.

Verder zal in deze weken de nodige aandacht besteed worden aan de zelfverdediging, schieten en zullen een aantal lezingen gehouden worden over onderwerpen waar een aanhoudingseenheid mee te maken krijgt.

U dient steeds in gedachten te houden dat deze opleiding een experiment is, waarvan de resultaten pas te meten zijn, na een aantal daadwerkelijke optredens. Het programma van de opleiding is door ons gekozen na overleg met personeel van vorige aanhoudingseenheden (recherche) waarbij hun ervaringen als basis gediend hebben. Ik vraag U dan ook om U positief tegenover het programma op te stellen en U voldoende in te zetten om deze weken tot een goed einde te brengen, waarbij ik onmiddellijk stel dat alle suggesties over programmawijzigingen en veranderingen welkom zijn. Dit is alleen maar goed voor eventuele volgende aanhoudingsgroepen, die mogelijk na U zullen volgen. Uw ervaringen en aanbevelingen zullen dienen als uitgangspunt voor een basisopleiding voor een aanhoudingseenheid. Rest mij nog om U in de komende periode veel succes toe te wensen met Uw opleiding.

Amsterdam, 8 oktober 1980.

De Hoofdinspecteur van Politie,
Chef Bureau BKU en ME,

W.A. Berndsen.

Onderwerp: Aanhoudingseenheden

Naar aanleiding van de ordeverstoringen, die de laatste maanden in Amsterdam hebben plaatsgevonden en gezien het feit dat door allerlei omstandigheden tijdens deze ordeverstoringen nauwelijks arrestanten werden gemaakt, is door de korpsleiding besloten een speciale aanhoudingseenheid van ongeveer 30 man op te richten. De uitvoering hiervan werd gelegd in handen van de chef van het Bureau B.K.U. & M.E. die hierbij werd geassisteerd door een inspecteur, die hiertoe speciaal uit de dienst werd vrijgemaakt. Na bestudering van de in het korps bestaande literatuur op dit gebied en na verschillende gesprekken over dit onderwerp is besloten tot het belichten en uitvoeren van de volgende onderwerpen:

1. het doel van een aanhoudingseenheid;
2. de te volgen tactiek;
3. de opleiding.

ad.1

Met betrekking tot het doel wordt gesteld dat verdachten moeten worden aangehouden van duidelijk bewijsbare en min of meer ernstige misdrijven. Als gevolg hiervan zal, naar mag worden verwacht, onder de orderverstoorders onrust en onzekerheid ontstaan. Bovendien ligt het in de verwachting dat het maken van arrestanten ter zake min of meer ernstige misdrijven gunstig zal worden ontvangen door de bevolking. Tevens zal de rest van het politie-apparaat zich versterkt zien in haar zelfvertrouwen en met meer effect optreden dan wanneer orderverstoorders een langdurig "kat en muis" spelletje met haar spelen.

Het gaat dus in de eerste plaats om die aanhoudingen waarvan gezegd kan worden dat ze de moeite waard zijn, zowel wat de zwaarte van het feit betreft als de bewijsbaarheid daarvan. Het aanhouden van verdachten van (geringe) overtredingen zal alleen geschieden als dit voor een bepaald doel wenselijk of mogelijk is.

Bijvoorbeeld één van de ergste orderverstoorders kan niet voor een misdrijf worden aangehouden, maar toch is het uit tactisch oogpunt wenselijk hem voor enige tijd van het toneel te laten verdwijnen, of we willen de aanhouding dienstbaar maken om aan de identiteit van de verdachte te komen.

ad 2.

De tactiek is nog een onderwerp van voortdurende besprekingen en zal ten alle tijde moeten worden aangepast op de bewegingen en ontwikkelingen bij de tegenpartij.

Op dit moment gaan de gedachten uit naar groepjes van 5 man onder leiding van een brigadier, die de aanhouding verrichten. Daarbij zullen 2 man de verdachte aanhouden terwijl de anderen deze aanhouding moeten afschermen, het transport dekken en zonodig assisteren bij de aanhouding. De arrestant dient zo snel mogelijk naar de transportbus vervoerd te worden. Het is dan een zaak van belang dat de bus zich ten allen tijde op korte afstand bevindt van de optredende aanhoudingseenheid.

Andere tactieken die tijdens het oefenprogramma of tijdens groepsbesprekingen naar voren komen zullen zoveel mogelijk worden ingepast en worden beoefend.

Richtlijnen waaraan een aanhoudingseenheid zich dient te houden voor een goed functioneren zijn omschreven in hoofdstuk van deze instructie.

ad. 3

De opleiding van de aanhoudingseenheid is verdeeld in:

- a. de theoretische opleiding
- b. de tactische opleiding
- c. de praktische opleiding

In de theoretische opleiding zal aandacht geschonken worden aan het opmaken van een goed proces-verbaal. De overtredingen waar men bij ordeverstoringen mee te maken krijgt zullen nog eens behandeld worden. Tevens zal er aandacht worden besteed aan de geweldsinstructie. Er zal een Officier van Justitie worden uitgenodigd zijn visie te geven over datgene wat voor de Justitie van belang is om te komen tot veroordeling van ordeverstoorders.

In de tactische opleiding zal in werkgroepen getracht worden een tactiek te ontwikkelen die bruikbaar is in de huidige ordeverstoringen. Daarbij zal gebruik gemaakt worden van film en videomateriaal over de laatste ordeverstoringen. Ook zal de eigen ervaring die men tijdens de laatste rellen heeft opgedaan van grote betekenis zijn. In de tactische opleiding zullen allerlei zaken zoals verbindingsmiddelen, herkenbaarheid, voertuigen, samenwerking enz. aan de orde komen. Voor dit gedeelte van de opleiding zal een beroep gedaan moeten worden op eigen ideeën en de zelfwerkzaamheid, daar op dit gebied in wezen het terrein nog geheel braak ligt.

In de praktische opleiding zal de nodige aandacht besteed worden aan sport, zelfverdediging en zullen oefeningen worden gehouden die het doel hebben om van een losse groep mensen een goed functionerende eenheid te maken.

Een van de belangrijkste argumenten om een opleiding als hierboven te organiseren is dan ook dat na deze weken gesproken kan worden van een eenheid waarbij de leden elkaar goed kennen en op de hoogte zijn van elkaars capaciteiten.

Teneinde de opleiding zo afwisselend mogelijk te maken zullen de verschillende onderwerpen zoals hierboven omschreven in een tijdsbestek van 3 weken aan de orde komen, waarbij nog voldoende ruimte zal worden gelaten voor eigen inbreng van de groep.

Besloten is dat de opleiding van de eerste aanhoudingseenheid zal plaatsvinden van 13 t/m 31 oktober volgens een programma dat als bijlage I bij deze instructie wordt gevoegd.

VERTROUWELIJK

Enkele (voorlopige) richtlijnen voor de aanhoudingseenheden:

Naast het tegengaan van en het optreden tegen ordeverstoringen, hetgeen met meer of minder succes wordt verricht door de M.E., komt het volgen- de probleem aan de orde, en wel het aanhouden van de verdachten. Het kan niet worden ontkend, dat dit een moeilijk deel van onze taak is, doch het zal zeker succes opleveren, wanneer bij ordeverstoringen de wezenlijke verdachten zullen worden aangehouden. Het zal niet alleen beter aan onze doelstelling beantwoorden, doch ook onrust en onzeker- heid bij de verstoorders van de rechtsorde veroorzaken.

Het hiervoor gestelde doel zal alleen kunnen worden bereikt, indien ieder zich daarvoor wil inzetten én gaat meedenken en meepraten over de uitvoering.

De bedoeling is dat in groepsverband deze taak zal worden verricht. Deze onderdelen zullen in groepen van 5 of 6 man worden verdeeld onder leiding van een brigadier. De leden van een ploeg mogen elkaar niet uit het oog verliezen. De wijze van aanhouden door één of twee man en het verzorgen van de dekking door 2 à 3 man, zal van tevoren moeten worden besproken en geregeld. Ook zal een plaats moeten worden afgesproken waar de ploeg op diverse tijdstippen bijeenkomt; bij voorkeur zal op dit punt van samenkomst een kaderlid aanwezig moeten zijn. Nimmer mag één man alleen --dus zonder aanwezigheid en steun van zijn collega's-- gaan opereren.

De verdachte moet worden gebracht naar een centraal punt, teneinde vandaar te worden overgebracht en te worden voorgeleid. Dit punt moet van tevoren bekend zijn. In geval van onmogelijkheid om dit punt te bereiken of door het wegvallen van dit punt, moet elke A.E.-auto, die in de buurt is zonodig assisteren of moet naar het dichtsbijzijnde politiebureau worden gegaan.

Er mag geen arrestant worden overgegeven, zonder dat de aanhoudende ambtenaar zorgt voor het verstrekken van de volgende gegevens:

1. wie de aanhouding heeft verricht;
2. personalia van de verdachte;
3. plaats, datum en tijd van de aanhouding;
4. of de verdachte --voorlopig-- aan de kleding is ongezocht;
5. wat in beslag is genomen en waar dit is;
6. het strafbare feit met een korte beschrijving daarvan;
7. nodig geachte toevoegingen.

Voor deze administratie dient van een eenvoudig formulier gebruik ge- maakt te worden. Zo spoedig mogelijk -- in overleg met de arrestatie- officier-- dient het proces-verbaal van aanhouding te worden opgemaakt, bij voorkeur door twee ambtenaren, die uiteraard het feit hebben gezien. Zijn er getuigen, vergeet dan niet ook hun namen op te nemen en in het proces-verbaal te vermelden.

- Probeer zo onopgemerkt mogelijk te blijven , doch ga zelf niet de provocateur worden.

- Er wordt niet van u geëist een groter risico te aanvaarden dan uzelf op dat moment verantwoord acht. Blijf dan wel observeren, misschien komt later een goede kans.

- Geef elkaar geen blijken van herkenning als politie-ambtenaar.
- Laat waardevolle voorwerpen thuis.
- Treed op geen enkele wijze in contact met Uw geuniformeerde collega's.
- Neem in beginsel alleen verdachten van feiten, die voldoende zwaar zijn (zie bijlage). In principe zoveel mogelijk voor overtredingen van artikel 141 Wetboek van Strafrecht/artikel 12 Wapenwet (molotov-cocktails).
- Kies het tijdstip van aanhouding en doe dit bij voorkeur als de M.E. oprukt of in de buurt is, of een charge uitvoert.
- Behandel de arrestanten correct. Immers zo gauw hij gearresteerd is, is hij in onze macht en weerloos.
- Maak U voor het metterdaad optreden bekend als politie-ambtenaar door:
 - a. indien het enigzins mogelijk is, het legitimatiebewijs te tonen of
 - b. wanneer dit onmogelijk is, duidelijk te zeggen: "Politie".
- Gebruik eventueel de arrestant als schild.
- Mocht U inlichtingen hebben die voor de M.E.Commandant van belang zijn, geef ze dan direct door, liefst via het kaderlid. Overigens zijn alle andere manieren van inlichtingen toegestaan.
- Nogmaals: zorg voor een sluitend bewijs, dat in een duidelijk p.v.b. wordt verwerkt.
- Geef na afloop al Uw ervaringen, meningen en suggesties door, opdat deze eenheid kan groeien tot een goed systeem.
- Gebruik Uw vuurwapen in dit geval NOOIT anders dan ter noodzakelijke verdediging, zoals bedoeld in artikel 41 van het Wetboek van Strafrecht. Gebruik het dus niet offensief, maar uitsluitend defensief.
- Wissel indien mogelijk van kleding.
- Aanpassen aan tegenpartij (helm, monddoek).

Hoofdstuk III

Hieronder volgen de belangrijkste feiten, die worden gepleegd bij ordeverstoringen:

Art. 131 Wetboek van Strafrecht stelt strafbaar:

1. Opruien (= aanzetten of aansporen; in het woord opruien zit de opzet opgesloten; het doet niet terzake of hetgeen waartoe werd opgeruid ook inderdaad werd gepleegd);
2. a. tot enig strafbaar feit (misdrijf of overtreding b.v. "Laten we de politie met stenen gooien" -- "Kom op, we gaan die auto omkiepen" -- "Laten we die keet in de fik steken");
b. tot gewelddadig optreden tegen het openbaar gezag (zal vrijwel zonder uitzondering ook opruien tot een strafbaar feit zijn);
3. in het openbaar (plaats is belangrijk; het moet door publiek gehoord en/of gezien kunnen worden; kan op straat of zichtbaar of hoorbaar vanaf de straat -- in een openbare vergadering);
4. mondeling of bij geschrift of afbeelding (meestal zullen wij de mondelinge opruiing constateren; in het p.v.b. moeten wij kunnen vermelden b.v. --ik zag en hoorde dat de man riep: "komt jongens, we zullen die diender verzuipen"---; wordt het inderdaad gedaan door middel van geschriften of afbeeldingen, dan is alleen degene die de inhoud heeft "gemaakt" strafbaar voor het opruien; hij die de (het) geschrift(en) verspreidt, openlijk tentoonstelt, aanslaat of hier toe in voorraad heeft, of hij die de inhoud van het geschrift openlijk ten gehore brengt is strafbaar voor artikel 132 Wetboek van Strafrecht. Wel moet in deze uitdrukkelijk de opzet of (grove) schuld worden bewezen.

Zowel bij artikel 131 als bij artikel 132 is ook buiten heterdaad aanhouden toegestaan.

Art. 141 Wetboek van Strafrecht stelt strafbaar:

1. geweld plegen (gewelddadige krachtsuiting door b.v. naar personen of goederen te slaan, met stenen of andere voorwerpen te gooien; omgooien van een auto; het behoeft niet persé tegen de politie gericht te zijn);
2. openlijk (de daad moet inbreuk maken op de openbare orde; plaats is dus weer van veel belang; het moet op de openbare plaatsen/straat, plein, park) worden gedaan of het moet op deze plaatsen de uitwerking doen gevoelen, b.v. gooien vanuit een gebouw);
3. het moet gericht zijn tegen personen of goederen;
4. strafverzwaringen:
 - a. het opzettelijk vernielen van goederen;
 - b. enig lichamelijk letsel toebrengen;
 - c. zwaar lichamelijk letsel toebrengen;
 - d. de dood tot gevolg hebben.

Zowel op als buiten heterdaad is aanhouden toegestaan.

Iets in de brand steken kan zijn:

A. art. 157 Wetboek van Strafrecht. Bewezen moet worden:

1. het opzettelijk brand stichten;
2. dat er gemeen gevaar (=gevaar dat personen of goederen gemeenschappelijk bedreigt) te duchten is (=vrezen);
3. i.p.v. 2 of naast 2 kan er levensgevaar voor een ander te duchten zijn en/of eventueel iemands dood ten gevolge hebben.

B. art. 158 Wetboek van Strafrecht

In afwijking van artikel 157 is hierbij geen sprake van opzet doch van schuld; het gevaar is hierbij niet te duchten, doch ontstaan; verder precies hetzelfde als artikel 157.

C. art. 350 Wetboek van Strafrecht

1. vernielen;
2. van enig goed van een ander;
3. opzettelijk en wederrechtelijk.

D. art. 352 Wetboek van Strafrecht

Als artikel 350, doch i.p.v. enig goed moet het object een gebouw (of vaartuig) zijn.

E. Overtredingen:

Art. 429 Wetboek van Strafrecht

1. hij die een vuurwapen afschiet, een vuurwerk ontsteekt of een vuur aanlegt, voedt of onderhoudt op zo korte afstand van gebouwen of goederen dat daardoor brandgevaar kan ontstaan;

Art. 62 A.P.V.

Het is verboden, op of aan de openbare weg:

- a.....
- b., vuurtjes te steken,

Artikel 162 Wetboek van Strafrecht

1. vernielen, beschadigen of onbruikbaar maken;
 2. van enig werk dienende voor het openbaar verkeer; of
 3. versperren;
 4. van enige openbare land- of waterweg; of
 5. het verijdelen van een veiligheidsmaatregel;
 6. genomen t.a.v. een hiervoor genoemd werk of weg;
- het vorenstaande geldt alleen indien het opzettelijk geschiedt en hiervan gevaar voor de veiligheid van het verkeer te duchten is en/of het feit iemands dood tot gevolg heeft.

Enig werk dienende voor het openbaar verkeer is b.v. een brug, viaduct, e.d.

Een openbare landweg is een weg te land, dus alleen te zien als tegenstelling van een waterweg.

Een veiligheidsmaatregel als hier bedoeld is b.v. de bomen voor een beweegbare brug of bij een bewaakte spoorwegovergang, de reflectors in de bocht van een weg; staketsels bij de onvoorziene onveiligheden, enz.

Het oprichten van versperringen kan dus onder dit artikel vallen evenals het weghalen van bepaalde veiligheidsmaatregelen.

Is er in deze sprake van schuld en is het verkeer onveilig geworden dan is artikel 163 Wetboek van Strafrecht van toepassing.

In dit kader bestaat ook nog een overtreding, nl.

Art. 427 Wetboek van Strafrecht:

1. hij die zonder verlof van het bevoegd gezag, enige openbare land- of waterweg verspert of het verkeer daarop belemmert.

Soms gaat de relenmaker zo ver dat hij de wil heeft om te doden, dan wel om zwaar lichamelijk letsel of licht lichamelijk letsel toe te brengen. Om dit onderscheid te kunnen maken is het beslist noodzakelijk te weten en te bewijzen, wat de verdachte precies heeft gewild, het is dan van groot belang erop te letten welke middelen zijn gebezigd en eventueel welke woorden bij of voor de daad gesproken zijn.

Een begin van uitvoering, dus een handeling die in de normale keten van gebeurtenissen het misdrijf doet volgen, is een strafbare poging tot dat misdrijf. Het moet wel een uitvoeringshandeling zijn en niet een voorbereidingshandeling.

1. a. Het opzettelijk als spontane uiting trachten te doden en inderdaad het doel bereiken is doodslag (art. 287 Wetboek van Strafrecht);
b. Het opzettelijk als spontane uiting trachten te doden en het doel wordt niet bereikt is poging tot doodslag (art. 287 jo art. 45 Wetboek van Strafrecht).
2. a. Het opzettelijk toebrengen van zwaar lichamelijk letsel valt onder art. 302 Wetboek van Strafrecht;
b. Heeft het onder 2a bedoelde misdrijf de dood tot gevolg (d.i. het niet gewilde gevolg) dan is dit een strafverzwaring;
c. Indien het onder 2a gestelde doel niet wordt bereikt, dan is er weer sprake van poging tot zware mishandeling.
3. a. Het toebrengen van pijn of letsel van geringe betekenis is strafbaar gesteld in artikel 300 Wetboek van Strafrecht;
b. Wanneer het onder 3a bedoelde feit zwaar lichamelijk letsel of de dood tot gevolg heeft (wederom het niet gewilde gevolg) dan wordt het feit zwaarder gestraft;
c. Poging tot eenvoudige mishandeling is niet strafbaar.
4. Alle vormen van mishandeling hebben ook nog een extra strafverzwaring indien het feit wordt gepleegd tegen een ambtenaar gedurende of terzake van de rechtmatige uitoefening van zijn bediening.

Kan de persoonlijke aansprakelijkheid van (poging tot) doodslag of zware mishandeling of tot (eenvoudige) mishandeling worden bewezen, dan zullen we proberen de verdachte voor dit feit te verbaliseren. Hieraan moet speciaal gedacht worden bij b.v. het gooien met brandende (vloeistoffen), bijtende stoffen, zware voorwerpen, e.d. Subsidiair moet steeds aan openlijke geweldpleging gedacht worden.

Art. 310 Wetboek van Strafrecht

Dit artikel stelt strafbaar:

1. het wegnemen (=het buiten de machtssfeer van de eigenaar brengen);
2. van enig goed (= stoffelijke voorwerpen);
3. dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort (goed dat aan niemand toebehoort of aan de verdachte kan niet worden "gestolen");
4. met het oogmerk het zich wederrechtelijk toe te eigenen (=de wil hebben er als heer en meester over te gaan beschikken door het b.v. weg te geven, te verkopen, het zelf gebruiken, enz.

Het door één handeling aan de eigenaar en aan de verdachte worden onttrokken, is het "wegmaken" bedoeld in artikel 350 Wetboek van Strafrecht.

Bij plundering is meestal sprake van de gekwalificeerde diefstal van artikel 311 Wetboek van Strafrecht nl.:

1. diefstal door twee of meer verenigde personen;
2. diefstal waarbij de schuldige zich de toegang tot de plaats van het misdrijf heeft verschaft of het weg te nemen goed onder zijn bereik heeft gebracht door middel van braak, verbreking of inklimming, van valse sleutels, van een valse order of van een vals costuum.

Art. 350 Wetboek van Strafrecht stelt strafbaar:

1. a. vernielen (=kapot maken);
b. beschadigen (=in waarde doen verminderen door b.v. krassen, snijden, buigen, breken en soortgelijke geweldshandelingen);
c. onbruikbaar maken (=het niet meer kunnen dienen voor het gebruik waarvoor het bestemd is);
d. wegmaken (=het door één handeling aan de eigenaar en aan de verdachte onttrokken worden);
2. van enig goed (= stoffelijke zaken);
3. dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort (dus niet: goed van niemand of goed van de dader zelf);
4. opzettelijk en wederrechtelijk (opzet behoeft niet op het wederrechtelijke gericht te zijn).

Betreft het de vernieling of het onbruikbaar maken van een gebouw of een vaartuig dan is art. 352 Wetboek van Strafrecht van toepassing.

Bij aanhouding van verdachten moeten vorenstaande feiten als belangrijk worden aangemerkt en daarnaar zal onze activiteit uitgaan.

In voorkomende gevallen zijn er ook nog vele overtredingen die kunnen worden toegepast op de raddraaiers, wanneer dezen zelf geen ernstige vergrijpen plegen en ook niet als uitlokker aangehouden kunnen worden.

Gemakkelijk is in dit geval, naast de vele feiten van de Verkeerswetgeving en de A.P.V., art. 424 Wetboek van Strafrecht luidende:

1. enige baldadigheid plegen;
2. tegen personen of goederen;
3. waardoor gevaar of nadeel kan worden teweeggebracht;
4. op of aan de openbare weg of op enige voor het publiek toegankelijke plaats.

Veelal is het zo dat, wanneer de opzet voor de eerderevermelde misdrijven niet kan worden bewezen, dit artikel wel kan worden toegepast.

Wetboek van Strafvordering

- verdachte (art.27) Voor het toepassen van de bijzondere dwangmiddelen en het opmaken van een proces-verbaal tegen een bepaalde persoon zoals door ons wordt nagestreefd, moet iemand als verdachte kunnen worden aangemerkt. Als verdachte kan iemand worden beschouwd, indien tegen hem een redelijk vermoeden van schuld aan enig (door hem gepleegd) strafbaar feit bestaat. Met een redelijk vermoeden wordt bedoeld een vermoeden dat niet alleen in de ogen van een bepaalde opsporingsambtenaar als redelijk wordt bestempeld, doch door de opsporingsambtenaren in het algemeen als redelijk zou worden aangemerkt. Bovendien moet dit vermoeden gegrond zijn op feiten of op omstandigheden. De opsporingsambtenaar moet dus kunnen aantonen op welke feiten of welke omstandigheden hij dit redelijk vermoeden heeft gegrond. Het is dus beslist niet voldoende, wanneer alleen maar een blote verdenking bestaat en op grond daarvan iemand als verdachte wordt aangemerkt en dienovereenkomstig wordt behandeld.
- Zwijgrecht (art.29) De verdachte is niet tot antwoorden verplicht. Hij behoeft in het geheel niet aan zijn veroordeling mede te werken. Dit moet hem worden gezegd. Indien hij zijn naam niet opgeeft of geen verklaring aflegt, pleegt hij dus geen strafbare, zelfs geen verkeerde handeling, doch maakt van een hem toegekend recht gebruik.
- Heterdaad (art.128) Er is sprake van de toestand van heterdaad als het begaan van het strafbare feit door de opsporingsambtenaar wordt gezien. Ook is deze toestand aanwezig, wanneer het feit ontdekt wordt terstond (=direkt) nadat het is begaan.
- Het tweede lid zegt hoelang de toestand van heterdaad blijft bestaan. Dit is niet langer dan kort na het feit van de ontdekking. Hier kan worden gedacht aan een paar uren, indien de opsporingsambtenaar althans activiteiten in de richting van de verdachte heeft ontplooid en de sporen van de gepleegde daad nog vers zijn. Een precieze tijd is niet aan te geven. Men zij voorzichtig!
- Staande houden (art.52) Alleen maar volledigheidshalve wordt de aandacht op dit bijzondere dwangmiddel gevestigd. Er wordt niet mee bedoeld het "aanspreken" in de taalkundige betekenis, doch het in juridische betekenis kort ter plaatse ophouden teneinde de verdachte te vragen naar zijn naam, voornamen, woon- of verblijfplaats.
- Deze bevoegdheid is alleen gegeven aan de opsporingsambtenaar en geldt voor alle feiten en zowel voor ontdekking op als buiten heterdaad.
- Het kan in dit kader van belang zijn om in een bepaald geval de identiteit van de verdachte vast te stellen, ook al heeft hij slechts een gering feit gepleegd. Ook moet het aangewend worden tegen een verdachte als heterdaad niet meer bestaat en het niet een feit betreft waarvoor aanhouden buiten heterdaad is toegestaan.
- Aanhouden (art.53 en 54) Bij ontdekking van een strafbaar feit op heterdaad is ieder -- dus de opsporingsambtenaar en elk ander -- bevoegd de verdachte aan te houden. Dit mag voor elk strafbaar feit en door iedereen.

Het aanhouden is een feit wanneer dit de verdachte kenbaar is gemaakt. Zeg dus tegen hem b.v.: "Ik heb U aangehouden en zal U overbrengen naar het politiebureau". Deze strikt theoretische benadering is noodzakelijk wil er op goede gronden een succesvol proces-verbaal terzake van wederspanningheid worden opgemaakt. Bent U --zoals in dit geval-- in burger gekleed, probeert U dan --vóór Uw optreden-- te legitimeren en zo dit mogelijk is, zeg dan tegen de verdachte duidelijk: "Politie". Tracht U ervan te overtuigen dat de verdachte het inderdaad heeft gehoord en begrepen. In het Engels, Frans en Duits is de klankverwantschap wel zo sterk dat deze landslieden dit woord ook wel verstaan.

Aanhouden door een niet-opsporingsambtenaar houdt in de verplichting de verdachte onverwijld over te geven aan een opsporingsambtenaar. De opsporingsambtenaar moet de verdachte dan overnemen en ermee handelen alsof hijzelf deze verdachte had aangehouden. Vooral niet vergeten deze actieve burger te vragen mee te gaan. Kan dit beslist niet, dan in elk geval de identiteit van de burger vaststellen en een verklaring opnemen die voldoende aanknopingspunten voor een strafbaar feit opleveren.

Aanhouding door de opsporingsambtenaar schept de verplichting, dat hij ervoor moet zorgdragen, dat de verdachte ten spoedigste voor de (h) o.v.j. wordt geleid. Er staat "zorgdragen" en dit opent de mogelijkheid het voorgeleiden aan een collega over te dragen. Zorg ervoor dat de collega aan wie U de verdachte overgeeft ter voorgeleiding, Uw identiteit volledig weet en de identiteit van de verdachte benevens het door hem gepleegde strafbare feit, onder vermelding van datum, tijd en plaats en zo mogelijk wat bijzonderheden. Met de bijzonderheden wordt bedoeld het kort zakelijk weergeven van wat U zag, hoorde, enz.

De bevoegdheid tot het aanhouden buiten heterdaad komt in eerste instantie toe aan de o.v.j. en indien dienst optreden niet kan worden afgewacht, aan de h.o.v.j. Kan ook het optreden van de laatste niet worden afgewacht dan is elke opsporingsambtenaar bevoegd. Wel moet het vanzelfsprekend een feit betreffen waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten. Zie hiervoor artikel 64 Wetboek van Strafvordering.

De opsporingsambtenaar handelt op dezelfde wijze met de door hem aangehouden verdachte als bij het aanhouden op heterdaad, echter met dien verstande dat de voorgeleiding nu onverwijld moet geschieden.

Inbeslag- Inbeslagnemen is het onder zich nemen of gaan houden van enig voorwerp
neming ten behoeve van de strafvordering. Het moet steeds ten behoeve van het
(art.134 en onderzoek zijn. Nemen is de normale handeling. Men spreekt van gaan
95) houden, indien het voorwerp al in bezit van de politie is --b.v. als
gevonden voorwerp--.

Het veranderen van status van gevonden voorwerp naar inbeslaggenomen voorwerp is dus ook inbeslagneming. Wel moet van deze handeling --net als van aanhouding-- een proces-verbaal van inbeslagneming worden opgemaakt.

Voor de inbeslagneming komen in aanmerking voorwerpen die kunnen dienen om de waarheid aan de dag te brengen. Dit betreft dus elk voorwerp, waarmee maar iets met betrekking tot het gepleegde feit kan worden aangetoond. Het is beter veel in beslag te nemen, dan later een niet-inbeslagneming te moeten betreuren. Een voorwerp komt ook voor inbeslagneming in aanmerking, wanneer de verbeurdverklaring of onttrekking aan het verkeer kan worden bevolen. Zie hiervoor artikel 33a, 33b, 36b en 36c van het Wetboek van Strafrecht.

Maak ook de inbeslagneming tijdig en duidelijk kenbaar. Misschien moet immers later een proces-verbaal worden opgemaakt terzake van art.184 Wetboek van Strafrecht bij het beletten, belemmeren of verijdelen van de ondernomen handeling van inbeslagneming.

Kan in bepaalde gevallen ter inbeslagneming de uitlevering worden gevorderd, maak dan steeds van deze bevoegdheid gebruik.

Maak in beide laatste gevallen Uw kwaliteit duidelijk bekend.

De bevoegdheid tot inbeslagneming bestaat eerst nadat de verdachte is staande gehouden of is aangehouden. Eerst van deze bevoegdheid gebruik maken en dan pas inbeslag nemen. Buiten het voorgaande moet de verdachte het voor inbeslagneming vatbare voorwerp met zich voeren, hetgeen betekent dat hij het bij zich moet hebben, zoals een reiziger een koffer of tas bij zich heeft als hij met de trein of per auto reist. Hij behoeft het dus niet in de hand of in de zak te hebben. Wordt een voorwerp vrijwillig afgestaan ten dienste van het onderzoek dan wordt het ook behandeld als een inbeslaggenomen voorwerp.

Bij ontdekking op heterdaad mag de opsporingsambtenaar de voor inbeslagneming vatbare voorwerpen op elke plaats volgen en in beslag nemen. Hij behoeft het nu niet uitsluitend te zien in verband met een verdachte die door hem is aangehouden of staande gehouden. Voor dit volgen is het wel nodig dat de ambtenaar er met zijn neus achteraan loopt, ook al is het weleens even aan zijn gezichtskring onttrokken.

Onderzoek
aan de
kleding
(art.56)

Indien het voor inbeslagneming vatbare voorwerp moet worden gezocht in de kleding van de verdachte, dan mag dit onderzoek in en van de kleding worden verricht door de opsporingsambtenaar. Er moet echter aan de volgende twee voorwaarden zijn voldaan:

1. de verdachte moet zijn aangehouden;
2. tegen de verdachte moeten ernstige bezwaren bestaan.

Met het onder 2 gestelde wordt bedoeld, dat een redelijk vermoeden van schuld niet meer voldoende is, doch dat er nu meer zekerheid moet bestaan. Men spreekt weleens van een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid.

Voor een onderzoek aan het lichaam zal aan dezelfde twee voorwaarden moeten worden voldaan, doch nu is een uitdrukkelijke last nodig van de (h) o.v.j.

Met vorenstaand onderzoek aan de kleding moet niet worden verward het onderzoek aan de kleding, dat plaats vindt uit veiligheidsoverwegingen met het oog op het overbrengen en insluiten van de verdachte. De verdachte kan immers iets bij zich hebben, dat hij tegen de opsporingsambtenaar of tegen zichzelf (zelfmoord) zal kunnen gebruiken.

In bepaalde gevallen zal het zeker nodig zijn de verdachte terstond na het aanhouden, ter plaatse aan de kleding te onderzoeken. Dit mag en --zo gezegd-- kan zelfs noodzakelijk zijn.

Proces-
verbaal
(art.152
en 153)

Naast de normale vermelding van de namen van personen, de data, tijden, plaatsen en de omschrijving van het strafbare feit, moet ingevolge het Wetboek van Strafvordering, het proces-verbaal in elk geval aan onderstaande eisen voldoen, wil het als een wettig bewijsmiddel worden aangemerkt:

1. ten spoedigste opgemaakt;
2. op ambtseed/helofte zijn opgemaakt;
3. persoonlijk zijn opgemaakt

4. gedagtekend;
5. ondertekend;
6. de opgave van redenen van wetenschap.

De punten 1 t/m 5 behoeven geen nadere toelichting. Ten aanzien van punt 6 wordt opgemerkt op welk zintuigelijke waarneming de opgave berust. Dus dat de opsporingsambtenaar één en ander heeft gezien, gehoord, geroken, gevoeld of geproefd. Soms zal hij iets zien en horen.

Voorbeelden:

- A. Ik hoorde en zag dat die man riep: "Laten wij die politie-auto in brand steken".
- B. Ik zag dat de man een steen van de straat oppakte en naar mij gooide. Ik voelde daarop dat de steen mijn rechter schouder raakte en voelde daaraan een hevige pijn. Verder zag ik dat mijn rechter schouder door het treffen van deze steen een diepe vleeswond had opgelopen.
- C. Ik zag dat de man een brandende sigarenaansteker bij een lap hield, welke lap in de hals van een fles was gestopt. Ik zag dat hij onmiddellijk daarna de fles naar een politie-auto gooide, die stond voor het Koninklijk Paleis, op de voetweg van de Dam, zonder deze auto echter te raken. Verder zag ik dat de fles op het wegdek kwam en uiteenspatte, waardoor de zich in de fles bevindende vloeistof over het wegdek stroomde. Ik rook dat deze vloeistof benzine was.

Opm. Wellicht ten overvloede wordt opgemerkt dat personen beneden de leeftijd van 12 jaar niet strafbaar zijn, doch dat wel het staande houden, aanhouden, 6 uren ophouden voor het verhoor, inbeslagnemen en onderzoek aan de kleding kan plaatsvinden.

Hoofdstuk III (3)

Tijdens de behandeling van stenengooiers zijn op de terechtzitting de volgende vragen naar voren gekomen:

1. heeft verbalisant de stenen gezien?
2. Weet U de exacte plaats tijdens het gooien?
3. Weet U de juiste tijden?
4. Komt de dreiging van de groep personen duidelijk tot uiting?
5. Hoe vaak heeft de verdachte gegooid?
6. Waarheen is de verdachte gelopen na het gooien?
7. Hoe lang duurde het na het gooien voor de verdachte werd aangehouden?
8. Indien de verdachte niet direct na het gooien is aangehouden, hoe lang is het tijdsverloop en waaraan herkent U verdachte?
9. INDIEN BUITEN HETERDAAD WORDT AANGEHOUDEN OP LAST HtVP, Chef Groep Bijzondere Zaken.
10. Waar stond verbalisant (plaatsomschrijving) en hoever was dit van de verdachte?
11. Hoe gooide de verdachte? links/rechts, over/onderhands
12. Waar stond de verdachte precies?

De waarnemingen van de verbalisanten worden in elke zaak scherp aangevallen door de raadslieden, dit betekent, dat de waarnemingen zo scherp mogelijk moeten worden omschreven in de processen-verbaal.

Het wil beslist niet zeggen dat bovengenoemde door raadslieden gestelde vragen uitgangspunt moeten zijn voor een goed proces-verbaal. Het zijn slechts richtlijnen voor punten, die indien mogelijk zouden kunnen worden vastgelegd in het proces-verbaal zodat duidelijk tot uiting komt dat over de waarnemingen van de verbaalisant geen onduidelijkheden bestaan.

Hoofdstuk IV

PERSONEEL INGEDEELD BIJ AANHOUDINGSEENHEID

Naam:	Rang:	District:	Groep:	Stnr.	Tel.privé
Vos	Bp	3	7	9764	
Bloos	Bp	1	5	9433	
de Rijk	Bp	4	6	9947	03240-12930
Erdman	Bp	3	4	9366	
Standaard	Bp	5	3	9417	462510
Zwiers	(H)ap	1	1	11319	
Bakker	(H)ap	2	8	11552	
Hagman	(H)ap	2	7	11363	
de Loos	(H)ap	2	6	9943	173709
Plakké	(H)ap	2	7	11359	
Vaal	(H)ap	3	8	10916	640832
Schut	(H)ap	3	2	11010	03420-15729
Binsma	(H)ap	3	8	10951	055-660576
de Koning	(H)ap	3	2	11022	841629
Verhagen	(H)ap	4	8	10376	171489
de Koter	(H)ap	5	5	11324	02968-5396
Hoekstra	(H)ap	5	4	11183	
Horn	(H)ap	5	4	11174	
v.d. Linden	(H)ap	5/WD		9999	02152-50418
v.d. Berg	(H)ap	5/WD		10403	127118
Makkenze	(H)ap	6	4	10800	
Beerman	(H)ap	6	2	10766	851365
Schilder	(H)ap	6	2	10181	849761
v.d. Graft	(H)ap	7:Blm	1	10020	
Driezen	Rech.	BZ	JP	10487	825440
Keesman	"	3	rech.	9636	02995-3671
oud	"	3	rech.	9528	072-610990
v.d. Ham	"	BZ	auto	10215	
Defaris	"	5	rech.	9909	991592
Bos	"	BZ	K119	10253	023-335639

Hoofdstuk V (1)

Onderwerp: verbindingsmiddelen

Ik, Adrianus Aart SMIT, Inspecteur van Gemeentepolitie te Amsterdam, tijdelijk gedetacheerd bij het bureau B.K.U. & M.E. met de opdracht tot het samenstellen van een aanhoudingseenheid, vraag Uw aandacht voor het volgende:

Bij het inventariseren van de mogelijkheden om op korte termijn in Amsterdam een aanhoudingseenheid samen te stellen, is als een van de voornaamste punten naar voren gekomen dat het optreden van een dergelijke eenheid valt of staat bij het goed functioneren van verbindingsmiddelen. Bij een niet gewaarborgde communicatie tussen de aanhoudingseenheid en andere M.E.-eenheden is vrijwel geen optreden mogelijk. Wanneer een dergelijke aanhoudingseenheid wordt voorzien van communicatiemiddelen dienen deze aan de volgende eisen te voldoen:

- het apparaat dient zo klein mogelijk van afmeting te zijn;
- de ontvangst van berichten dient zo onopvallend mogelijk te geschieden (oorontvangers);
- het uitzenden van berichten dient onopvallend te gebeuren (kleine microfoons in de buurt van de mond bijv. onder revers);
- het apparaat dient zodanig geconstrueerd te zijn dat het onopvallend onder de kleding kan worden megedragen en zo weinig mogelijk overlast veroorzaakt voor de drager.

Het ligt voorlopig in de bedoeling een aanhoudingseenheid op te richten van 30 man. Bij optreden zullen steeds 5 man tegelijk opereren onder leiding van een brigadier. Per groep dienen twee verbindingsmiddelen aanwezig te zijn (minimaal). Te weten één voor de betreffende brigadier en één voor een nader aan te wijzen groepslid. Eén verbindingsmiddel per groep is voor de opdracht waarmee de groep de straat op gaat te riskant. De kans is te groot dat de man met het verbindingsmiddel om wat voor reden dan ook uitvalt of dat hij door omstandigheden ter plaatse niet in staat is op dat moment te communiceren. Tevens dient de commandant in het bezit te zijn van een verbindingsmiddel en dient een reserve-unit aanwezig te zijn.

Voor de op korte termijn samen te stellen aanhoudingseenheid betekent dit dus dat deze groep, wil hij goed kunnen functioneren, in het bezit gesteld dient te worden van tenminste 12 verbindingsmiddelen welke aan de eisen zoals deze hierboven omschreven zijn, voldoen.

De vereiste verbindingsmiddelen voor de aanhoudingseenheid zijn inmiddels aangevraagd.

Hoofdstuk V (2)

derwerp: voertuigen

Het voorlopige plan voor het optreden van de aanhoudingseenheid is om te werken met 5 groepen van 6 man, waarbinnen ieder een duidelijk van tevoren afgesproken taak heeft.

Gezien de verdeling in 5 groepen is het noodzakelijk om per optreden in het bezit te zijn van 5 voertuigen.

De gedachten gaan uit naar 5 transportbusjes voorzien van mobilofoon en rasterwerk. Over mogelijk materiaal wat in de busjes aanwezig moet zijn zal op korte termijn gesproken worden.

De roepnummers kunnen voorlopig worden vastgesteld op AE 1 t/m AE 5.

Onderlinge verbindingen kunnen gerealiseerd worden via de te verstreken portofoons.

OEFENINGSPROGRAMMA AANHOUDELIJKHEID.

Maandag 13 oktober:

08.30 - 09.00 uur: Ontvangst/Mededelingen.
" " "
09.00 - 10.00 uur: "
10.00 - 11.00 uur: Ontvangst door HU/HR, Chef BKU en ME.
11.00 - 12.00 uur: Uitreiken kleding.
12.00 - 13.00 uur: Lunch.
13.00 - 14.00 uur: Zelfverdediging (Politieopleidingsschool 13.30-16.00 uur)
14.00 - 15.00 uur: " "
15.00 - 16.00 uur: " (handboeien meenemen.)
16.00 - 16.30 uur: "

Dinsdag 14 oktober:

08.30 - 09.00 uur: Bepalen tactiek optreden/Videobanden afgelopen rell
09.00 - 10.00 uur: " "
10.00 - 11.00 uur: " "
11.00 - 12.00 uur: "
12.00 - 13.00 uur: Lunch.
13.00 - 14.00 uur: Schieten Westerheide (12.00 uur aanwezig)
14.00 - 15.00 uur: " "
15.00 - 16.00 uur: " (Pistool)
16.00 - 16.30 uur: "

Woensdag 15 oktober:

08.30 - 09.00 uur: Zelfverdediging (POS 09.00-11.30 uur)
09.00 - 10.00 uur: "
10.00 - 11.00 uur: "
11.00 - 12.00 uur: "
12.00 - 13.00 uur: Lunch.
13.00 - 14.00 uur: Bepalen tactiek van c. treden.
14.00 - 15.00 uur: "
15.00 - 16.00 uur: "
16.00 - 16.30 uur: "

OEFENPROGRAMMA AANHOUDESGEENHEID.

Donderdag 16 oktober:

08.30 - 09.00 uur: Sport (APGS terrein van 09.00-11.30)
09.00 - 10.00 uur: "
10.00 - 11.00 uur: " (conditie)
11.00 - 12.00 uur: "
12.00 - 13.00 uur: Lunch.
13.00 - 14.00 uur: Opstellen eisen aan verbindingsmiddelen/voertuigen
14.00 - 15.00 uur: Afhandelen arrestanten/opmaken proces-verbaal door
15.00 - 16.00 uur: de Hoofdinspecteur Jagerman.
16.00 - 16.30 uur:

Vrijdag 17 oktober:

08.30 - 09.00 uur: Demonstratie molotovcocktails door de Bp. Tijs.
09.00 - 10.00 uur: "
10.00 - 11.00 uur: "
11.00 - 12.00 uur: Bespreken huisvesting/systeem voor oproepen.
12.00 - 13.00 uur: Lunch.
13.00 - 14.00 uur: Problematiek van het volgen. Bp.'s Immel/Augustein
14.00 - 15.00 uur: " "
15.00 - 16.00 uur: Bepalen tactiek van optreden.
16.00 - 16.30 uur: "

Maandag 20 oktober:

08.30 - 09.00 uur: Geweldebepalingen door Adj. Faas.
09.00 - 10.00 uur: "
10.00 - 11.00 uur: Bepalen tactiek van optreden.
11.00 - 12.00 uur: " "
12.00 - 13.00 uur: Lunch.
13.00 - 14.00 uur: Zelfverdediging (POS 13.30-16.00 uur)
14.00 - 15.00 uur: "
15.00 - 16.00 uur: "

OEFENPROGRAMMA AANHOUDEGENHEID.

Dinsdag 21 oktober:

08.30 - 09.00 uur: Oefening "Hou je Haaks"
09.00 - 10.00 uur: "
10.00 - 11.00 uur: "
11.00 - 12.00 uur: "
12.00 - 13.00 uur: "
13.00 - 14.00 uur: Lunch.
14.00 - 15.00 uur: Nabespreken oefening.
15.00 - 16.00 uur: "
16.00 - 16.30 uur: "

Woensdag 22 oktober:

08.30 - 09.00 uur: Schieten Harskamp (Baan L 09.00 uur aanwezig)
09.00 - 10.00 uur: "
10.00 - 11.00 uur: "
11.00 - 12.00 uur: "
12.00 - 13.00 uur: Lunch.
13.00 - 14.00 uur: Zelfverdediging. (POS 13.30-16.00 uur)
14.00 - 15.00 uur: "
15.00 - 16.00 uur: "
16.00 - 16.30 uur: "

Donderdag 23 oktober:

08.30 - 09.00 uur: Sport. (APGS terrein 09.00 - 11.30 uur Conditie)
09.00 - 10.00 uur: "
10.00 - 11.00 uur: "
11.00 - 12.00 uur: "
12.00 - 13.00 uur: Lunch.
13.00 - 14.00 uur: Lessaverschijnselen door dr. van Bruggen van de
14.00 - 15.00 uur: Vrije Universiteit te Amsterdam.
15.00 - 16.00 uur: "

OEFENPROGRAMMA AANHOUINGSEENHEID.

Vrijdag 24 oktober:

08.30 - 09.00 uur: Schieten Crailo (09.00 uur aanwezig)
09.00 - 10.00 uur: "
10.00 - 11.00 uur: "
11.00 - 12.00 uur: "
12.00 - 13.00 uur: Lunch.
13.00 - 14.00 uur:
14.00 - 15.00 uur:
15.00 - 16.00 uur:
16.00 - 16.30 uur:

Maandag 27 oktober:

08.30 - 09.00 uur: Geweldsbepalingen door de Adj. Faas.
09.00 - 10.00 uur: " "
10.00 - 11.00 uur: Bepalen tactiek van optreden.
11.00 - 12.00 uur: " "
12.00 - 13.00 uur: Lunch.
13.00 - 14.00 uur: Zelfverdediging. (POS 13.30-16.00 uur)
14.00 - 15.00 uur: "
15.00 - 16.00 uur: "
16.00 - 16.30 uur: "

Dinsdag 28 oktober:

08.30 - 09.00 uur: Taakverdeling binnen groep/Continuatie van het
09.00 - 10.00 uur: oefenprogramma.
10.00 - 11.00 uur: " "
11.00 - 12.00 uur: Vertrek naar Apeldoorn.
12.00 - 13.00 uur:
13.00 - 14.00 uur: Hindernisbaan v.d. Politieacademie
14.00 - 15.00 uur: " "
15.00 - 16.00 uur: " "

OEFENINGSPROGRAMMA AANHOUDINGSEENHEID.

Woensdag 29 oktober:

08.30 - 09.00 uur: Zelfverdediging (POS 09.00 - 11.30 uur)
09.00 - 10.00 uur: "
10.00 - 11.00 uur: "
11.00 - 12.00 uur: Vertrek naar de BSB te Apeldoorn.
12.00 - 13.00 uur:
13.00 - 14.00 uur: Aanvang oefening met BSB
14.00 - 15.00 uur: "
15.00 - 16.00 uur: "
16.00 - 16.30 uur: "

Donderdag 30 oktober:

08.30 - 09.00 uur:
09.00 - 10.00 uur:
10.00 - 11.00 uur:
11.00 - 12.00 uur:
12.00 - 13.00 uur: VRIJ voor de nacht van 29/30 oktober.
13.00 - 14.00 uur:
14.00 - 15.00 uur:
15.00 - 16.00 uur:
16.00 - 16.30 uur:

Vrijdag 31 oktober:

08.30 - 09.00 uur: Inleveren kleding.
09.00 - 10.00 uur: "
10.00 - 11.00 uur: Nabespreken oefening BSB.
11.00 - 12.00 uur: "
12.00 - 13.00 uur: Lunch.
13.00 - 14.00 uur:
14.00 - 15.00 uur: Rol van Justitie bij de afhandeling van gemaakte
arrestanten door de Ovd Mr. Wolke.
15.00 - 16.00 uur:
16.00 - 16.30 uur: Afsluiting.

Een MC kan zijn een fles, gevuld met zelfontbrandbaar fosformengsel, een fles, gevuld met een mengsel van twee delen benzine en een deel olie (dit is gevaarlijker dan alleen benzine), een fles gevuld met benzine, et in de hals voorzien van een lont - oude lap of dot poetskatoen - gedrenkt in benzine. Na ontsteking met lucifer of dergelijke van de lont, wordt de fles naar het doel gegooid, breekt en de uitstromende en wegsplattende brandstof wordt door de brandende lont ontstoken, waarna een grote vuurzee ontstaat. Ook is het voorgekomen, dat men de vloeistof vermengt met snippers elastiek, waardoor de verbranding wordt vertraagd en hierbij ontstaat een grote rook ontwikkeling. Hierbij moet worden opgemerkt dat de "rookbom" onder geen enkele verbodsbepaling valt.

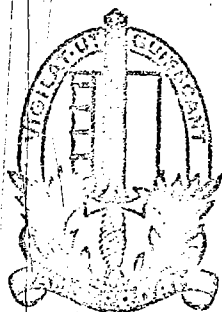
Met is de laatste tijd meermalen voorgekomen, dat er bij relletjes e.d. gebruik wordt gemaakt van MC's. Een ieder weet hoe gevaarlijk deze voorwerpen kunnen zijn en zijn bovendien op een simpele wijze te vervaardigen.

Hoewel het gevaar alleszins bekend is, is gebleken dat velen van ons niet weten hoe politioneel tegen de "gooiers" en "bezitters" kan worden opgetreden. Velen denken dat slechts baldadigheid of wanneer het feit "met verenigde krachten" wordt gepleegd, artikel 141 Wetboek van Strafrecht (openlijk geweld) ten laste kan worden gelegd. In dergelijke gevallen kan echter artikel 12 b van de Vuurwapenwet 1919 worden gehanteerd. Hierin staat o.m. "wanneer een feit wordt begaan met betrekking tot een voorwerp, waarvan de dader weet of redelijkerwijze moet vermoeden dat het is een bom, een handgranaat of een dergelijk voor ontploffing of voor het veroorzaken van brand bestemd wapen, een gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren kan worden opgelegd.

Daar een MC als een vuurwapen kan worden beschouwd, houdt dit tevens in dat ^{het} op grond van artikel 3 van de Vuurwapenwet 1919 verboden is een dergelijk wapen te vervaardigen, herstellen of voorhanden te hebben. (Het herstellen zal zich in de praktijk waarschijnlijk niet voor doen) Wanneer nu iemand bij relletjes wordt opgemerkt, die een fles benzine bij zich heeft - onder vuurwapenen worden begrepen onderdelen van vuurwapenen - kan deze persoon worden aangehouden terzake van artikel 3, juncto artikel 12 van de Vuurwapenwet 1919. Hij behoeft dus niet in het bezit te zijn van een bedrijfsklare bom, voordat kan worden opgetreden. Ivm de strafbepaling op art. 12 van de Vuurwapenwet 1919 (4 jaar) is in verzekeringstelling mogelijk en kan tot aanhouding buiten heterdaad worden overgegaan.

Bij twijfelgevallen kan altijd een beroep worden gedaan op het Vuurwapenteam. (Art. 2278, 2471 en 3234).

GEMEENTEPOLITIE AMSTERDAM
UNIFORMDIENST
Bureau Bewapening, Kleding,
Uitrusting en Mobiele Eenheid

EVALUATIENOTA

AANHOUINGSEENHEID

Amsterdam, november 1980.

INHOUDSOPGAVE :

Hoofdstuk I :	Wijze van optreden	pag.	1
Hoofdstuk II :	Personeelsinzet	pag.	12
Hoofdstuk III :	par. 1 Verbindingsmiddelen	pag.	14
	par. 2 Voertuigen	pag.	16
	par. 3 Diversen	pag.	17
Hoofdstuk IV :	Oefenprogramma	pag.	18
Hoofdstuk V :	Conclusies en aanbevelingen	pag.	27

Hoofdstuk I : Wijze van optreden.

Naar aanleiding van de ordeverstoringen, die de afgelopen maanden in Amsterdam hebben plaatsgevonden en mede gelet op het feit, dat tijdens deze ordeverstoringen weinig arrestanten werden gemaakt, terwijl er vele strafbare feiten werden gepleegd, is medio september 1980 door de korpsleiding besloten een aanhoudingseenheid op te richten. De aanhoudingseenheid, die opgericht werd, kwam onder de leiding van de chef van het Bureau B.K.U. en M.E.. Ter voorbereiding van een oefenprogramma voor deze eenheid werd een inspecteur uit de dienst vrij gemaakt. Voor deze eerste eenheid werd een programma in elkaar gezet en besloten werd om deze opleiding te laten plaatsvinden vanaf maandag 13 oktober 1980 t/m vrijdag 31 oktober 1980. De samenstelling van deze eerste eenheid komt nader aan de orde in hoofdstuk II van deze nota. De materiële zaken worden behandeld in hoofdstuk III, terwijl het oefenprogramma en de conclusies in respectievelijk hoofdstuk IV en V behandeld worden.

1e optreden:

Voordat de aanhoudingseenheid op 13 oktober 1980 aan haar opleiding begon, werd Amsterdam op vrijdag 10 oktober geconfronteerd met de opening van de Metro, waarbij de nodige ordeverstoringen te verwachten vielen. Besloten werd om de inmiddels samengestelde eenheid in te zetten en wel met de taak informatie te verzamelen en waarnemingen te doen. Dit werd gedaan om de groep alvast wat "sfeer" te laten proeven en ervaringen op te doen, welke bruikbaar zouden zijn in het komende oefenprogramma. Op 10 oktober heeft de groep zich onder de reischoppers begeven en een aantal waarnemingen gedaan, welke geleid hebben tot een aantal aanhoudingen en goede constateringsprocessen-verbaal.

Op zaterdag 11 oktober heeft de aanhoudingseenheid meegelopen in de demonstratie, waarbij een aantal leden volledig "stuk" liepen, hetgeen een goede les is geweest voor een toekomstig optreden en waarbij een aantal dingen naar voren kwamen, die bruikbaar waren voor het oefenprogramma.

Richtlijnen optreden.

Naar aanleiding van het eerste optreden van de aanhoudingseenheid op 10 en 11 oktober 1980 en naar aanleiding van de vele besprekingen, die de verschillende werkgroepen hebben gehouden in de periode van 13 t/m 31 oktober 1980 zijn een aantal aspecten naar voren gekomen, die kunnen dienen als richtlijn en aanbeveling voor het optreden van een aanhoudingseenheid.

Hieronder volgt een opsomming van datgene wat in diverse besprekingen naar voren is gekomen. De richtlijnen worden eerst opgesomd waarna een korte bespreking volgt van deze punten:

R I C H T L I J N E N :

1. Een aanhoudingsgroep dient zoveel mogelijk bij elkaar te blijven.
(Zie ook hoofdstuk II, personeelsinzet).
2. Binnen de aanhoudingsgroep dient een duidelijke taakverdeling te zijn.
(Zie ook hoofdstuk II, personeelsinzet).
3. Een aanhoudingseenheid dient zich zo onopvallend mogelijk te gedragen en zich aan te passen aan de situatie waarbinnen zij opereert.
4. Een aanhoudingsgroep dient geen groter risico te aanvaarden, dan zij op dat moment verantwoord acht.
5. Een aanhoudingseenheid dient slechts daadwerkelijk op te treden als de ordeverstoring daar is en de Mobiele Eenheid optreedt.
6. In principe treedt een aanhoudingseenheid niet in contact met geüniformeerde collega's, tenzij de situatie vereist dat anders handelen niet mogelijk is.
7. Een aanhoudingseenheid treedt alleen op tegen straffbare feiten die voldoende zwaar zijn.
8. Een aanhoudingseenheid maakt de arrestant duidelijk, dat hij te maken heeft met politieambtenaren, door middel van tonen legitimatiebewijs en/of duidelijk zeggen dat de arrestant te doen heeft met politie.
9. Waarnemingen die een aanhoudingseenheid doet, of gesprekken die zij opvangt, waaruit informatie te halen is, worden zo snel en duidelijk mogelijk doorgegeven aan haar hoogste commandant.
10. Een aanhoudingseenheid draagt er zorg voor dat er achteraf na de aanhouding van een verdachte een duidelijk proces-verbaal komt met een sluitend bewijs.
11. Een aanhoudingseenheid dient na elk optreden een goede evaluatie te houden waarbij de ervaringen, die op dat moment nog vers zijn, worden uitgewisseld.
12. Een aanhoudingseenheid maakt geen gebruik van een vuurwapen, anders dan ter noodzakelijke verdediging, zoals bedoeld in artikel 41 van het Wetboek van Strafrecht (noodweer). Vuurwapengebruik is dus uitsluitend defensief, nimmer offensief.

13. Een aanhoudingseenheid, die een arrestant in zijn macht heeft, behandelt deze correct.
14. Een aangehouden verdachte wordt zo snel mogelijk achter de ME-linies gebracht. Pas achter deze linies worden hem eventueel handboeien omgedaan.
15. Een aangehouden verdachte wordt zo snel mogelijk naar een plaats van opvang aangevoerd.
16. De aanhoudingseenheid zorgt ervoor, dat bij een aangehouden verdachte altijd een arrestatiekaart aanwezig is, die zo duidelijk mogelijk is ingevuld, zodat de desbetreffende arrestant door collega's administratief zo goed mogelijk afgehandeld kan worden.
17. Een aanhoudingseenheid dient attent te zijn op provocateurs van de tegenpartij, die zich opzettelijk laten aanhouden.
18. Indien een aanhouding niet vlot genoeg verloopt en de tegenpartij dit in de gaten krijgt (met een kans op escalatie) dient de aanhoudingseenheid zoveel besef op te brengen, dat zij de arrestant laat lopen en eventueel een nieuwe kans afwacht.
19. Als een aanhoudingseenheid op een moment van aanhouding geconfronteerd wordt met stenengooiers bestaat de mogelijkheid de arrestant als schild te gebruiken.
20. Waardevolle voorwerpen dienen door een aanhoudingseenheid thuis gelaten te worden.
21. Indien er sprake is van een rustige situatie dient een aanhoudingseenheid niet aanwezig te zijn. Dit werkt slechts provocerend op de tegenpartij, die vrij snel in de gaten heeft dat er zich tussen hen politiepersoneel bevindt.
22. Waarnemingen van strafbare feiten door een aanhoudingseenheid dienen zoveel mogelijk door twee ambtenaren geconstateerd te worden (dit in verband met de bewijsvoering achteraf).
23. De commandant van een aanhoudingseenheid dient in de buurt van zijn eenheden te zijn en coördinerend op te treden met de ME-commandanten c.q. de staven aan het Hoofdbureau. De commandant dient zijn eenheden van goede informatie te voorzien.
24. De aanhoudingseenheid draagt zorg dat de ter plaatse aanwezige ME op de hoogte is van haar aanwezigheid, zodat zij daar bij hun optreden rekening mee kunnen houden.
25. De commandant van een aanhoudingseenheid maakt gebruik van een niet als zodanig te herkennen politievoertuig, waarin de nodige verbindingen aanwezig zijn. De eenheden maken gebruik van busjes, waarvan de ruiten in ieder geval beschermd zijn (raster) waarin verbidingsapparatuur aanwezig is.
26. Voor een actie stelt een aanhoudingseenheid zich zodanig op met de voertuigen, dat men niet opvalt.
27. Een aanhoudingseenheid spreekt voor elk optreden een punt van hergroepering af, waarbij de groep weer bij elkaar komt, indien men elkaar kwijt raakt, hetgeen in relsituaties bepaald niet ondenkbaar is.

28. De bevelsvoering binnen een aanhoudingseenheid dient kort en zakelijk te zijn, waarbij niet een situatie mag ontstaan dat er gediscussieerd wordt over een gegeven opdracht (meningsverschillen dienen besproken te worden in de evaluatie en niet op straat).
29. Een aanhoudingseenheid mag onder geen beding te veel van personeel wisselen. Het elkaar goed kennen is zeer belangrijk gebleken.
30. Een aanhoudingseenheid dient fysiek op een behoorlijk peil te staan en getraind te zijn in zijn mogelijkheden en vooral onmogelijkheden, welke vaardigheden in een oefenprogramma bijgehouden dienen te worden.
31. Over de wijze van geweldsaanwending dient binnen de groep overeenstemming te zijn. Het aan te wenden geweld dient tot een minimum beperkt te blijven. De eenheid moet fysiek zodanig zijn dat een aangehouden persoon snel en zonder veel onnodig geweld wordt afgevoerd.
32. Het daadwerkelijk optreden tijdens een gewelddadige demonstratie dient bij voorkeur te geschieden op plaatsen waar normaliter ook veel publiek komt.
33. De leden van een aanhoudingseenheid dienen voorbereid te zijn op een eventuele verschijning voor de rechtbank (juridisch/voorlichting).

Ad 1 en 2:

zie hoofdstuk II, personeelsinzet).

Ad 3:

De leden van de aanhoudingseenheid dienen onderling contact, wat duidelijk zichtbaar is voor de tegenpartij zoveel mogelijk te vermijden. De kleding van de aanhoudingseenheid dient zodanig te zijn dat men binnen de groep waarbinnen men opereert niet opvalt. Dit laatste dient zorgvuldig te gebeuren omdat tijdens een van de optredens is gebleken, dat enige van de leden van de aanhoudingseenheid zich zodanig onopvallend hadden gekleed dat ze juist opvielen bij de tegenpartij (de wijze van kleden was net iets te overdreven vergeleken bij de kleding van de tegenpartij). Tevens moet een aanhoudingseenheid in staat zijn om tijdens een daadwerkelijke inzet van kleding te wisselen. Hiertoe kunnen vele manieren ontwikkeld worden, zoals het dragen van jassen over elkaar, het omdraaien van jassen, wel of geen bril, sjaals enz.

Ad 4:

De leden van een aanhoudingseenheid dienen zich terdege van het risico van optreden bewust te zijn. Er wordt van hen geen groter risico gevraagd te nemen dan zij op dat moment verantwoord achten. Ieder lid van de aanhoudingseenheid bepaalt dit te nemen risico zelf en laat zich niet beïnvloeden door derden, die geen zicht hebben op de situatie ter plaatse. De leden moeten beseffen dat het belangrijkste is om weer "heel" terug te keren naar de uitgangsstelling. Het is niet de bedoeling dat er ten koste van alles arrestanten gemaakt moeten worden.

Ad 5:

Tijdens de afgelopen ordeverstoringen is gebleken dat het maken van een arrestant altijd dient te geschieden als de ME in de directe omgeving is, zodat de aanhouding afgeschermd kan worden. Tevens is gebleken dat de meeste strafbare feiten (stenen gooien/Molotovcocktails) juist gepleegd worden op die plaatsen waar de ME optreedt. Op die plaatsen zullen zich voor een aanhoudingseenheid situaties voordoen, waarbij goede aanhoudingen verricht kunnen worden.

Ad 6:

Teneinde het "stukgaan" te voorkomen dient rechtstreeks contact met geüniformeerd politiepersoneel vermeden te worden. Slechts wanneer een geüniformeerde collega in dergelijke nood komt te zitten dat optreden een noodzaak is, kan van dit principe worden afgeweken.

Ad 7:

In principe treedt de aanhoudingseenheid alleen op tegen overtreeders van strafbare feiten waar inverzekeringstelling voor mogelijk is. Te denken valt hierbij in relsituaties aan openlijke geweldpleging, mishandeling onder verzwarende omstandigheden en de Wapenwet (m.n. Molotovcocktails).

Tegen kleine feiten zoals bijvoorbeeld het omtrekken van een verkeersbord wordt in principe niet opgetreden, tenzij men met de aanhouding wil bereiken, dat de identiteit van een bepaalde verdachte wordt vastgesteld. Ook kan de mogelijkheid zich voordoen dat iemand wordt aangehouden, die een klein strafbaar feit pleegt met de bedoeling dat hij voor enige tijd uit de roulatie is. Te denken valt hierbij aan die verdachten, die op zichzelf geen ernstige strafbare feiten plegen, doch binnen de groep een leidersrol vervullen c.q. de zaak opruien (het strafbare feit opruiing zal meestal zeer moeilijk te bewijzen zijn).

Ad 8:

Een aanhoudingseenheid maakt de gemaakte arrestant duidelijk dat hij of zij met de politie te maken heeft. Het risico bestaat namelijk dat gezien de wijze van kleden de arrestant denkt dat hij niet met de politie te maken hoeft doch met een andere groepering, die het niet met zijn denkbeelden eens is en eigenhandig optreedt (is tijdens een van de laatste ordeverstoringen voorgekomen). Wanneer een arrestant weet dat hij met politieambtenaren te doen heeft, zal zijn verzet waarschijnlijk minder zijn dan wanneer hij het idee heeft met anderen te maken te hebben.

Ad 9:

Tijdens een van de laatste ordeverstoringen is gebleken dat leden van de aanhoudingseenheid waarnemingen deden en delen van gesprekken tussen demonstranten opvingen die voor anderen van belang waren, met name de staven aan het Hoofdbureau en de ME-commandanten. Zo werd bijvoorbeeld vrij snel ontdekt hoe rookbommen vervoerd werden en wat het doel van de optocht was. Van belang is dat deze informatie zo snel mogelijk op die plaats terechtkomt, waar het thuishoort.

Ad 10:

In het verleden is het meermalen voorgekomen dat een arrestant werd afgeleverd op een bepaald verzamelpunt en dat achteraf niet vastgesteld kon worden wie de verbalisant was, c.q. er grote moeite voor gedaan moest worden om de verbalisant vast te stellen. Tevens kwam het voor dat de verbalisant achteraf niet wist hoe te delen welke strafbare feiten hij van zijn binnengebrachte arrestant had gezien.

Het is natuurlijk een zaak van belang dat de verbalisant(en) de eerste gegevens over een verdachte correct vastleggen op een arrestatiekaart en daarbij voldoende aantekeningen maken, die achteraf de basis zijn voor een sluitend proces-verbaal van aanhouding met de geconstateerde feiten.

Ad 11:

Een evaluatie kort na het optreden is van belang, daar de plaatsgevonden feiten nog vers in het geheugen liggen van de leden van de eenheid. In een eerste reactie kunnen zaken vastgelegd worden die aanpassing van het optreden behoeven c.q. van belang zijn voor het doen van een nadere studie. Een vast gegeven daarbij zal toch zijn dat praktisch iedere ordeverstoring anders van karakter zal zijn en een steeds wisselende aanpak zal vergen.

Ad 12:

Het gebruik van het vuurwapen, anders dan in geval van noodweer, is uitgesloten. Op het moment dat een lid van de eenheid zijn vuurwapen trekt om een ander doel te bereiken dan noodweer, zal slechts tot resultaat hebben, dat hij "stuk" is. Door de aanhoudingseenheid moet de discipline opgebracht kunnen worden om liever terug te treden dan het vuurwapen te trekken, uiteraard met uitzondering van gevallen van duidelijk noodweer. (art. 41 Wetb. van Sr.)

Art. 13:

Een arrestant die resoluut, doch correct wordt aangepakt zal meer respect hebben voor het optreden van aanhoudingseenheden dan de arrestant die op allerlei mogelijke manieren met veel geweld wordt meegenomen. Het optreden van een aanhoudingseenheid dient doelgericht en resoluut te zijn en moet niet gepaard gaan met veel geweld om het doel te bereiken. De tegenpartij moet het idee krijgen, dat wanneer men in de macht is van een aanhoudingseenheid er geen weg meer terug is.

Ad 14:

Tijdens de oefenperiode is gebleken dat het veel tijd kost om een verdachte, ook al verzet deze zich nauwelijks, de handboeien om te doen.

Door de aanhoudingseenheid bestaat unaniem de mening dat de verdachte zo snel mogelijk achter de ME-linies wordt gebracht, zodat de leden van de aanhoudingseenheid veilig zijn voor de overige demonstranten.

Pas achter de linies bestaat de gelegenheid om de arrestant eventueel de handboeien om te doen.

Ad 15:

Een eenheid brengt de aangehouden verdachte zo snel mogelijk naar een plaats van opvang en vult daar de arrestatiekaart in. De eenheid dient zich zo snel mogelijk weer naar de plaats van de ordeverstoring te begeven en opnieuw voor inzet beschikbaar te zijn. Om verwarring te voorkomen brengt iedere eenheid zijn arrestanten zelf naar de plaats van opvang.

Ad 16:

Geen nadere toelichting.

Ad 17:

Tijdens de afgelopen rellen is geconstateerd dat de tegenpartij zich bedient van de volgende tactiek:

Een van de relschoppers pleegt duidelijk strafbare feiten en stelt zich zodanig op dat er een grote kans bestaat, dat hij wordt aangehouden. De relschopper heeft met andere relschoppers een afspraak, dat zodra hij door mensen in burger wordt vastgepakt, hij wordt aangehouden door politiemensen. De relschoppers met wie de provocateur de afspraak heeft, houden hem wat dit laatste betreft scherp in de gaten. Indien men ziet dat de provocateur wordt vastgepakt, gaan zij en bloc op de aanhouders af, ontzetten de gemaakte arrestant en "straffen" de aanhouders af. Deze tactiek is met name tijdens de ontruiming van de Prins Hendrikkade toegepast en er zijn verschillende rechercheurs geweest die ternauwernood ontsnapt zijn aan een dergelijke "afstraffing". Met de aanwezigheid van deze lieden dient een aanhoudingseenheid terdege rekening te houden, hetgeen in de bepaling van de personeelsinzet (hoofdstuk II) nog nader behandeld wordt.

Ad 18:

Zoals reeds eerder gesteld, moet het voor de aanhoudingseenheid geen principezaak zijn om iemand aan te houden. Beter is het escalatie te voorkomen en terug te treden dan kost wat kost een verdachte aan te houden.

Ad 19:

Het gebruiken van de arrestant als schild is een zaak waarvan de leden van de aanhoudingseenheid moeten beseffen dat deze methode slechts in uiterste noodzaak mag worden gehanteerd.

Het is dan ook zeer zeker geen zaak deze structureel in te voeren.

Alleen wanneer een aanhouding verricht is en er wordt met stenen gegooid in de richting van leden van de aanhoudingseenheid en er zijn op dat moment geen andere middelen aanwezig om dekking achter te zoeken, verdient het aanbeveling de arrestant met behulp van aangeleerde technieken, als schild te gebruiken. Hierbij zal men moeten trachten duidelijk te maken aan de overige relschoppers dat er gegooid wordt op een van de leden uit hun groep. De duur van deze methode moet ook zo kort mogelijk zijn.

Ad 20:

In verband met de grote kans op verzet met verdachten en de te verwachten stenengooierij verdient het ernstige aanbeveling waardevolle voorwerpen zoals dure horloges thuis te laten. Voor wat betreft deze opgerichte eenheid is het dwingend voorgeschreven waardevolle voorwerpen thuis te laten dan wel ze mee te nemen slechts geheel op eigen risico.

Ad 21:

Tijdens een in Amsterdam gehouden demonstratie na de Metrorellen van 10 oktober jongstleden is deze aanhoudingseenheid gebleken dat hun aanwezigheid slechts provocerend werkte. De aanwezigheid van politiepersoneel werd door de demonstranten snel onderkend en men begon binnen de demonstratie methodes toe te passen om politiepersoneel te lokaliseren. (o.a. werden mensen onverwachts van achteren vastgepakt om vast te stellen of er schouderholsters gedragen werden). Wanneer een politieman ontdekt werd gaf dit aanleiding tot kleine incidenten, die in feite overbodig waren geweest als men zich had beperkt tot het waarnemen op grotere afstand.

Ad 22:

Bij Justitie is een tendens waar te nemen om niet meer akkoord te gaan met de waarnemingen van slechts één verbalisant. Alhoewel over deze opstelling natuurlijk een uitvoerige discussie mogelijk is, dienen de leden van de aanhoudingseenheid toch rekening te houden met een dergelijke opstelling. Indien mogelijk verdient het aanbeveling een proces-verbaal op te maken waarbij de waarnemingen van twee verbalisanten tot uiting komen.

Ad 23:

De commandant aanhoudingseenheid staat in verbinding met zijn groepscommandanten middels een speciale portofoon. Hierdoor is zijn aanwezigheid in de operationele omgeving wel het optreden een menselijk.

Over deze zaak wordt nog nader teruggegaan in hoofdstuk III.

Ad 24:

Dit is zaak die van tevoren tussen de commandant aanhoudingseenheid en de ME-commandanten goed geregeld moet zijn. Commandant aanhoudingseenheid dient in het bezit te zijn van verbindingssapparatuur, waarmee hij de operationele ME-commandanten kan bereiken.

Ad 25:

Zie hoofdstuk III, par. 1 en 2.

Ad 26:

Gebleken is dat een uitgangstelling van een aanhoudingseenheid niet willekeurig gekozen dient te worden. De aanwezigheid van enkele busjes, voorzien van rasterwerk, met daarin mensen in burger wekt zodanig de nieuwsgierigheid op dat een eenheid al "stuk" kan zijn voordat tot daadwerkelijk optreden overgegaan wordt. Bij de Metrorellen werd nogal eens een ongunstige positie ingenomen hetgeen leidde tot de aanwezigheid van een groot aantal nieuwsgierigen en het maken van foto's. De plaats van de uitgangstelling dient zorgvuldig gekozen te worden en bij voorkeur op een plaats waar geen of weinig publiek aanwezig is.

Ad 27:

Tijdens de laatste ordeverstoringen is het de aanhoudingseenheid meerdere malen overkomen dat men elkaar in het tumult kwijt raakte. Om te voorkomen dat een eenheid in zijn geheel uit elkaar valt is de bindende afspraak gemaakt dat, zodra de groep uiteen gevallen is, men hergroepeert op een van tevoren afgesproken punt, waar ook de vervoermiddelen naar toe komen. Vanuit dit punt kan de eenheid dan opnieuw ingezet worden als één geheel.

Ad 28:

Teneinde duidelijk en zakelijk te zijn is afgesproken de bevelvoering kort en duidelijk te laten zijn. Discussie over een bekomen opdracht is ongewenst. Achteraf tijdens de evaluatie kunnen bepaalde beslissingen op hun juistheid worden besproken. Niet tijdens een optreden, daar men veel te afhankelijk is van zijn verbindingen en deze niet te lang onnodig bezet moeten zijn.

Ad 29:

Een van de belangrijkste punten waar vroegere aanhoudingseenheden problemen mee gehad hebben is het punt van het elkaar goed kennen. Het is belangrijk van elkaar te weten waar je aan elkaar hebt. Men moet op de hoogte zijn van elkaars capaciteiten.

Een voortdurende wisseling van personeel op een aanhoudingseenheid komt deze zaak bepaald niet ten goede. Het gevaar ontstaat dat men snel weer van elkaar vervreemd en dat er na een zekere tijd geen sprake is van een eenheid, maar slechts van een aantal bij elkaar getrommelde mensen, die enige vaardigheid bezitten.

Ad 30:

Gebleken is dat door een voortdurend gesleep met arrestanten en het toch snel per voet verplaatsen van de ene plaats naar de andere de nodige fysieke inspanning met zich meebrengt. Het vereist enige training om dit peil te bereiken doch de noodzaak hiervan is maar al te duidelijk gebleken. Momenteel heeft de groep een bepaald peil, doch er zal de nodige training moeten blijven om het peil op dit niveau te houden.

Ad 31:

Binnen de groep is gepraat over het aan te wenden geweld. Voorlopig wordt aangehouden dat niet meer geweld gebruikt zal worden dan absoluut noodzakelijk is om het beoogde doel te bereiken.

Een en ander overeenkomstig de bestaande geweldsbepalingen.

Ad 32:

Verdere toelichting overbodig.

Ad 33:

Het is in het verleden voorgekomen dat personeelsleden, die achteraf voor een rechtbank moesten compareren daar volledig "afgingen". De oorzaak hiervan was dikwijls het niet kennen van procedures bij een rechtbank of de manier van vragen stellen door de advokatuur. De leden van een aanhoudingseenheid dienen de procedures te kennen en het verdient zeer zeker aanbeveling enkele processen bij te wonen. Tevens is een OvJ bereid gevonden de groep omtrent dit onderwerp de nodige voorlichting te geven (dit zal op een van de komende oefendagen geschieden).

Hoofdstuk II: Personeelsinzet.

De eerste aanhoudingseenheid, zoals die in Amsterdam is opgericht bestaat uit 30 personeelsleden, te weten: 1 inspecteur, 5 brigadiers en 24 (hoofd)-agenten, afkomstig uit zowel de Uniform- als de Recherchedienst.

De inspecteur is aangewezen als commandant en fungeert tijdens ieder optreden als arrestatie-officier. Hij wordt daarbij bijgestaan door 1 brigadier, die kan optreden als verbindingsman. Tevens kan deze toegevoegde brigadier een van de andere groepscommandanten vervangen wanneer die om welke reden dan ook, uitvalt.

De andere 4 brigadiers van de eenheid hebben de leiding over 4 groepen, bestaande uit 6 (hoofd)agenten.

In schema uitgebeeld is de organisatie dus:

Commandant aanhoudingseenheid

Inspecteur + brigadier toegevoegd

Aanhoudingsgroep	Aanhoudingsgroep	Aanhoudingsgroep	Aanhoudingsgroep
1 bp. gr.cdt.	1 bp. gr.cdt.	1 bp. gr.cdt.	1 bp. gr.cdt.
6 (H)ap's	6 (H)ap's	6 (H)ap's	6 (H)ap's

Taakverdeling binnen de aanhoudingseenheid:

De commandant van de aanhoudingseenheid onderhoudt de zorg voor de verbindingen met de ME-commandant en de staf aan het Hoofdbureau. Hij draagt er zorg voor dat er voldoende informatie beschikbaar is voor een optreden en dat er tijdens het optreden informatie-uitwisseling plaatsvindt, welke van belang is voor de aanhoudingsgroepen. De commandant bepaalt het tijdstip van daadwerkelijk optreden (aanhouden). De commandant is belast met de regeling van de logistiek rond de groep. De commandant heeft de nazorg over de administratieve afwikkeling en de evaluatie van het optreden.

De brigadier die als toegevoegd optreedt bij de commandant aanhoudingseenheid fungeert tijdens de optredens als verbindingsman.

Tevens is hij de commandant behulpzaam bij de regeling van logistieke zaken. Deze brigadier moet ook kunnen optreden als vervanger van een van de groepscommandanten, wanneer deze om welke reden dan ook uitkomt te vervallen.

De groepscommandant geeft de aanhoudingsgroep tijdens een optreden daadwerkelijk leiding. Hij onderhoudt daartoe middels de portofoon verbinding met de commandant aanhoudingseenheid. De groepscommandant zorgt voor een juiste taakverdeling binnen de groep. In overleg met zijn groep bepaalt hij de tactiek van optreden voor een bepaald moment. Hij houdt tevens toezicht op juiste administratieve afhandeling van een arrestant achteraf. Problemen die zich tijdens optredens voordoen meldt hij zo snel mogelijk aan zijn commandant zodat dergelijke zaken kort na een daadwerkelijk optreden besproken worden en opgelost worden voordat een nieuw optreden plaatsvindt.

Binnen de aanhoudingsgroep zijn twee mensen aangewezen die daadwerkelijk belast zijn met de aanhouding van een verdachte. Deze aanhouding geschiedt op een wijze zoals die reeds in de richtlijnen besproken is en zoals die in de oefenperiode getraind is. (zie hiervoor ook nog de evaluatie van het oefenprogramma). Indien 2 personeelsleden de aanhouding niet af kunnen, krijgen zij assistentie van de overige groepsleden, waarbij echter nooit uit het oog verloren dient te worden dat de omgeving van de aanhouding in de gaten gehouden dient te worden. In principe wordt een aanhouding dus steeds door twee vaste personen gedaan, terwijl de andere groepsleden deze aanhouding "afschermen" (hierbij dient rekening gehouden te worden met provocateurs, die zich opzettelijk laten aanhouden. Deze provocateurs hebben van tevoren afspraken gemaakt met leden van hun groep, dat, wanneer zij door mensen in burger worden vastgepakt, andere groepsleden deze aanhouding zullen trachten te voorkomen en de aanhouders af te straffen). De groepsleden houden elkaar voortdurend in de gaten en zorgen steeds op de hoogte te zijn van het hergroeperingspunt.

Het personeel dat bij de eerste aanhoudingseenheid is ingedeeld, wordt per 1 december 1980 ingedeeld bij de Mobiele Eenheid (onder Chef Bureau Bewapening, Kleding, Uitrustng en Mobiele Eenheid).

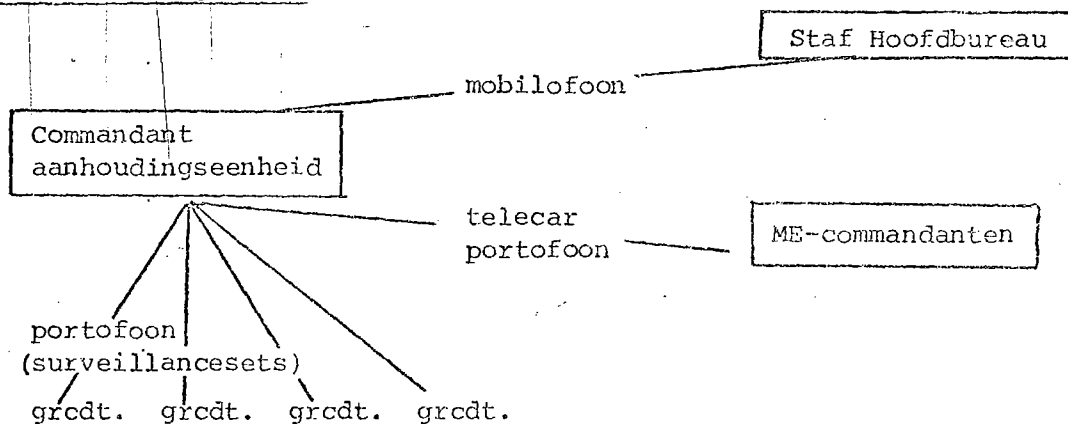
Dit personeel ontvangt, voor zover dat nog niet het geval was, een ME-toelage.

Hoofdstuk III: Paragraaf 1 : Verbindingsmiddelen.

Tijdens een optreden van een aanhoudingseenheid zal behoefte zijn aan de volgende verbindingsmiddelen:

- I. 1 mobilofoon in voertuig commandant voor het onderhouden van verbinding met de staf aan het Hoofdbureau.
- II. 1 telecar portofoon in het voertuig van de commandant in verband met het onderhouden van de noodzakelijke verbindingen met de ME-commandanten.
- III. 5 portofoons voor het onderhouden van de verbindingen tussen de commandanten met zijn groepscommandanten, welke portofoons voorzien zijn van zogenaamde surveillancesets.

Schematisch voorgesteld:

Ad 1:

In elk dienstvoertuig van de gemeentepolitie Amsterdam is een mobilofoon aanwezig, zodat er over deze verbinding in principe geen problemen zijn.

Ad II:

Telecar portofoons zijn in voldoende mate aanwezig bij de Mobiele Eenheid. Voor het optreden bij een aanhoudingseenheid kan worden volstaan met een losse portofoon, zodat er over dit deel van de verbindingen ook weinig problemen kunnen ontstaan.

Ad III:

Deze laatste verbindingsmiddelen voor de aanhoudingseenheid brengen de meeste problemen met zich mee, daar het hier gaat om kostbare apparatuur, die ook niet op grote schaal aanwezig is binnen het korps.

Door de Beheersdienst en Chef Bureau Verbindingsmiddelen wordt deze zaak bekeken en er zal op korte termijn getracht worden een oplossing te vinden. Indien portofoons nodig zijn voor een optreden kunnen deze voorlopig op uitleenbasis verkregen worden.

Hoofdstuk III: Paragraaf 2: Voertuigen.

De behoefte aan voertuigen binnen een aanhoudingseenheid is tweërlei, nl.:

1. Vervoer voor de eigen groep
2. Afvoer van arrestanten.

De gedachten gaan hierbij uit naar transportbusjes welke voorzien zijn van verbindingsmiddelen (mobilofoon) en rasterwerk voor de ramen ter bescherming van het personeel. Deze busjes zijn binnen het korps aanwezig en het zal weinig problemen opleveren om tijdens een daadwerkelijk optreden aan deze aanvraag te voldoen.

De commandant van een aanhoudingseenheid dient in het bezit te zijn van een voertuig dat niet onmiddellijk als politievoertuig te herkennen is.

Dit om de volgende redenen:

Teneinde de verbindingen met zijn groepscommandanten te garanderen, dient een commandant aanhoudingseenheid altijd in de buurt van een optreden te zijn, daar verbindingen tussen portofoons slechts functioneren als de onderlinge afstand niet al te groot is. De commandant zal dus een groep ordeverstoorers, waarbinnen zijn eenheid opereert, altijd op enige afstand volgen, c.q. parallel met deze groep optrekken via zijstraten. Dit dient te geschieden in een voertuig, waarvan door uiterlijkheden onmiddellijk bij de tegenpartij bekend is dat het hier gaat om een politievoertuig. Het voertuig dient uiteraard voorzien te zijn van verbindingsmiddelen, doch er dient geen rasterwerk op aanwezig te zijn (gedacht kan bijvoorbeeld worden om een gewone burgerdienstauto voor een optreden te voorzien van enige uiterlijkheden, die het vermoeden doen ontstaan dat het hier beslist niet om een politievoertuig gaat, bijvoorbeeld pers, bestelwagen van een handelsonderneming e.d.)

Daar het gaat om slechts incidenteel gebruik van deze voertuigen is het uiteraard niet noodzakelijk dat een aanhoudingseenheid wordt voorzien van eigen voertuigen. Volstaan kan worden met voertuigen die verstrekt worden op uitleenbasis door de Beheersdienst.

Hoofdstuk III: Paragraaf 3: Diversen.

Arrestatiekaarten:

In ieder voertuig van de aanhoudingseenheid dienen voldoende arrestatiekaarten aanwezig te zijn, zodat deze onmiddellijk kunnen worden ingevuld als er een arrestant bij het voertuig gebracht wordt.

Plastic handboeien.

Bij een aanhoudingseenheid dienen voldoende plastic handboeien aanwezig te zijn om een arrestant, die bij het voertuig gebracht is, onmiddellijk te boeien. Dit boeien geschiedt niet op de plaats van aanhouding omdat dit te veel tijd kost. Een arrestant dient altijd geboeid vervoerd te worden zodat de kans dat hij of zij in het voertuig nog verzet biedt, tot een minimum beperkt blijft.

Kleding.

In de voertuigen dient enige kleding aanwezig te zijn zodat de leden van een aanhoudingseenheid af en toe van kleding wisselen. Dit om de herkenbaarheid binnen de groep tegenstanders te beperken.

Verder dienen in de voertuigen nog een aantal kleine zaken zoals een brandblusser, een verbanddoos e.d. aanwezig te zijn. Dit zijn allemaal zaken die in het korps en zelfs in de meeste voertuigen aanwezig zijn, zodat er in dit verband niet verder over gesproken behoeft te worden.

Hoofdstuk IV: Oefenprogramma.

In de periode van 13 t/m 31 oktober 1980 werd door de aanhoudingseenheid van de gemeentepolitie Amsterdam een oefenprogramma gedraaid waarbij o.a. de volgende zaken behandeld werden:

1. bepalen van de tactiek van optreden.
2. lezingen over diverse onderwerpen.
3. geweldsbepalingen.
4. sport (conditie).
5. zelfverdediging.
6. schieten.
7. praktische oefeningen.

Ad 1:

Literatuuronderzoek binnen en buiten het korps heeft uitgewezen dat er over het onderwerp "aanhouden van verdachten tijdens ordeverstoringen" slechts weinig aan het papier is toevertrouwd. Om tot een bepaalde tactiek van optreden te komen was de aanhoudingseenheid dus voor het grootste gedeelte aangewezen op eigen ervaringen tijdens de afgelopen ordeverstoringen en de ervaringen van eerdere aanhoudingseenheden.

Over dit onderwerp hebben diverse werkgroepjes uit de aanhoudingseenheid deze drie weken veel gediscussieerd en uiteindelijk zijn we gekomen tot een aantal richtlijnen zoals deze zijn vermeld in hoofdstuk I.

Hierbij dient onmiddellijk te worden aangemerkt dat er waarschijnlijk na iedere ordeverstoring andere problemen zich voordoen, die na het oplossen daarvan, zullen resulteren in een uitbreiding c.q. verandering van de richtlijnen. Om enig inzicht te krijgen in de mogelijkheden, maar vooral onmogelijkheden, van het optreden is veelvuldig gebruik gemaakt van het videomateriaal wat binnen het korps aanwezig is. Bij het bepalen van de tactiek is de materie niet in een keer behandeld doch werden steeds deelonderwerpen behandeld, zoals het daadwerkelijke optreden, de taakverdeling, voertuigen, verbindingen, logistiek enz. Dit is gedaan om de zaak overzichtelijk te houden en steeds te komen tot afronding van een bepaald onderwerp.

Ad 2:

In de opleidingsperiode zijn ook diverse lezingen gehouden over verschillende onderwerpen, welke betrekking kunnen hebben op het onderwerp aanhouden.

Er werden lezingen gehouden over o.a.:

- a. Volgen van verdachten.
- b. Afhandelen arrestanten/opmaken proces-verbaal.
- c. Molotovcocktails.
- d. Massaverschijnselen.
- e. Rol van Justitie door OvJ.

Ad a.:

Aangezien het voor kan komen dat het wenselijk is dat een bepaalde verdachte gevolgd wordt teneinde hem/haar aan te kunnen houden, is aan het onderwerp volgen aandacht besteed. Door 2 brigadiers van de afdeling Volgerij van de gemeentepolitie Amsterdam werden hun ervaringen verteld aan de groep. Daarbij kwamen allerlei problemen van het volgen aan de orde en werden aan de aanhoudingseenheid enige suggesties gedaan om herkenbaarheid binnen een groep ordeverstoorders te voorkomen. Door de leden van de aanhoudingseenheid werd deze lezing over het algemeen positief ervaren.

Ad b.:

Door een Hoofdinspecteur van de Recherchedienst werd uiteengezet hoe de opvang en afhandeling van de arrestanten in zijn werk gaat. De leden van een aanhoudingseenheid dienen van deze procedure goed op de hoogte te zijn, zodat ze er op in kunnen spelen en onnodig tijdverlies voorkomen wordt. Tevens werden tijdens deze lezing nog eens de wettelijke mogelijkheden, zoals deze in de voorlopige instructie, ook reeds staan, behandeld om op te treden tegen ordeverstoorders. Duidelijk werd dat, gezien het individuele karakter wat het Nederlands strafrecht draagt, moeilijk kan worden opgetreden tegen een grote groep, waarbij slechts enkelen iets strafbaars doen. Voorlopig zal men zich nog steeds moeten richten op de individu, die iets strafbaars pleegt. Overigens wordt dit probleem wel nader bestudeerd bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Ad c.:

Tijdens de recente ordeverstoringen in Amsterdam wordt het politiepersoneel meer en meer geconfronteerd met het gebruik van molotovcocktails. Tijdens een lezing, gehouden door een brigadier van het bureau B.K.U.&M.E. werd de werking van een molotovcocktail uiteengezet. Door een adjudant van de vuurwapencentrale van de gemeentepolitie was reeds een instructie gemaakt over de mogelijkheden van optreden tegen verdachten, die in het bezit zijn van molotovcocktails of van daarop gelijkende voorwerpen.

De lezing werd gevolgd door een praktische demonstratie waarbij ieder lid van de eenheid een molotovcocktail in zijn handen heeft gehad, terwijl deze ontstoken was. Door dit geheel is aan de groep enig inzicht gegeven in de werking van molotovcocktails en de gevolgen van het gebruik. De belangrijkste les voor de groep was dat het altijd uitkijken blijft voor molotovcocktails, doch dat de angst voor deze middelen ook niet panisch behoeft te zijn.

Ad d.:

De meningen over deze lezing waren binnen de groep sterk verdeeld. Bezwaar dat een aantal leden tegen deze lezing had, was dat de inleider zich veelal bediende van een aantal termen, die bij hem vanzelfsprekend waren, doch die voor de groep een studie in de psychologie vereisten. Toch lijkt het zinnig om tijdens een dergelijke opleiding lezingen te laten houden door mensen uit andere disciplines. Men kan bijvoorbeeld eens denken aan een advocaat of misschien wel een daartoe bereid zijnde kraker, die zijn ideeën eens naar voren brengt. De lezing die tijdens deze opleiding gehouden werd, werd verzorgd door een medewerker van de Vrije Universiteit en had als onderwerp "massaverschijnselen".

Hij trachtte hierbij aan de groep uit te leggen dat de oorzaak van de ordeverstoringen niet alleen te zoeken was in het woningprobleem doch dat een stuk maatschappelijke onvrede ook een van de redenen was.

Het woningprobleem wordt slechts aangegrepen om de onvrede te uiten.

Buiten het feit dat vele uitdrukkingen door inleider gebruikt werden, die nadere kennis vereisen, was het toch de moeite waard zijn verhaal eens aan te horen, al was het alleen maar om het feit eens iets te horen van iemand, die in het probleem van de ordeverstoringen geen partij is.

Ad e.:

Het was aanvankelijk de bedoeling dat een Officier van Justitie van het Parket te Amsterdam een lezing zou verzorgen bij de aanhoudingseenheid teneinde inzicht te geven in de rol van Justitie bij ordeverstoringen. Tevens zou aan de groep duidelijk gemaakt worden wat de eisen van Justitie zijn om te komen tot veroordeling van een aangehouden verdachte. Door een uitgelopen zitting kon de lezing van de Officier van Justitie geen doorgang vinden. Deze is verplaatst naar een van de oefendagen, zoals die in de toekomst moeten plaatsvinden.

Ad 3.:

Door een adjudant van het bureau B.K.U.&M.E. werden de geweldsbepalingen nog eens doorgenomen, hetgeen voor de meesten een geheugenopfrisser was. Ondanks dat het hier gaat om een wat taale stof bestaat de mening dit onderwerp binnen een opleidingsperiode te handhaven, daar de aanhoudingseenheid geconfronteerd zal worden met geweld tijdens een daadwerkelijke inzet. Men dient op de hoogte te zijn van het toegestane geweld en de middelen die daartoe gebruikt mogen worden.

Ad 4.:

In de periode werd ook de nodige aandacht besteed aan sport teneinde de lichamelijke conditie op een redelijk niveau te brengen. Het aanhouden van een tegenwerkende verdachte en de dikwijls lange dienstverbanden vereisen een zekere lichamelijke vaardigheid, die ook na deze periode van 3 weken op peil dient te blijven. Daartoe zullen regelmatig bijeenkomsten van de eenheid worden georganiseerd waarbij de fysieke gesteldheid ruimschoots de aandacht zal krijgen.

Ad 5.:

Aan zelfverdediging is tijdens de opleidingsperiode ongeveer 20 uur besteed. Hierbij is getracht een aantal technieken aan de groep te leren, die het afvoeren van een arrestant vereenvoudigen. Tevens werd het verdedigen tegen een aanvaller beoefend.

Hierbij zijn toch een aantal zaken naar voren gekomen, die niet in de lijn der verwachting lagen. Bijvoorbeeld het gebruik van handboeien.

Het blijkt nagenoeg onmogelijk te zijn een verdachte, die zich verzet, snel de handboeien om te doen. Gebleken is dat een betere taktiek is, de verdachte onverwachts stevig beet te pakken en naar de linies te voeren. Indien dit snel en onverwacht gebeurt zal de verdachte al bijna bij de linies zijn, voordat hij verzet zal gaan bieden. Binnen de groep is dit systeem van aanhouden beoefend en zijn we niet ontevreden over de resultaten. Tijdens de training zelfverdediging zijn een aantal technieken geleerd die praktisch bruikbaar zijn. Tevens zijn een aantal dingen geleerd die beslist niet gedaan moeten worden tijdens een optreden. De zelfverdediging zal gedurende de regelmatig terugkerende oefeningen op peil gehouden worden. De groep heeft de oefeningen zeer positief ervaren onder opmerking dat het toch jammer is dat binnen het Amsterdamse korps momenteel geen "deskundige" leiding te vinden is op het gebied van de zelfverdediging.

Ad 6.:

In principe zal een aanhoudingseenheid nimmer gebruik maken van zijn vuurwapen teneinde zijn doel te bereiken. Er kan alleen gebruik gemaakt moeten worden van het vuurwapen in duidelijke noodweersituaties zoals deze bedoeld zijn in artikel 41 van het Wetboek van Strafrecht. Tijdens de schietoefeningen is speciaal aandacht besteed aan het schieten op korte afstand, daar men er vanuit kan gaan dat een noodweersituatie slechts op korte afstand plaatsvindt.

Ook is weer eens duidelijk gewezen op de consequenties van het schieten op korte afstand. Dit dient alleen in het uiterste geval te geschieden en de risico's voor derden dienen goed overwogen te zijn. De schietoefeningen zijn mede op de wijze waarop deze gepresenteerd werden, door de groep als zeer positief ervaren.

Ad 7.:

Tijdens de opleidingsperiode is een praktische oefening gehouden met een ME-peloton en tegenstand. Hierbij kon de aanhoudingseenheid zijn ontwikkelde taktiek op verschillende manieren uitproberen, waarbij de taktiek van het onverwachts vastpakken van een verdachte en zo snel mogelijk achter de ME-linies de beste bleek te zijn. Er werden verschillende arrestanten gemaakt en afgevoerd zonder dat de rest van de ordeverstoorers het in de gaten had.

Teneinde het groepswereel te testen en op te vijzelen is met de MBO een langdurige oefening gehouden waarbij veel fysieke inspanning werd gevraagd en waarbij een aantal groepsleden "zichzelf in tegenstand". Het resulteert aanhouding en tijdens een opleidingsperiode een oefening met een langdurig karakter in de boeien.

erbij wordt toch enig inzicht verkregen in degenen die de doorzetters zijn en degenen die het bijltje erbij neerleggen. Door allerlei opdrachten in te bouwen, die door de groep gezamenlijk uitgevoerd dienen te worden, verhoogd het de zo uiterst belangrijke groepsmentaliteit. Men is afhankelijk van elkaar en leert elkaars capaciteiten kennen, hetgeen als een van de belangrijkste eisen voor een optreden op straat, mag worden gesteld.

Op de volgende pagina's volgt een voorstel van de eerste aanhoudingseenheid voor een oefenprogramma dat mogelijk kan dienen als basis voor de opleiding van meer aanhoudingseenheden in de toekomst:

BASISOEFENPROGRAMMA AANHOUDINGSEENHEID.

1e week:

<u>Maandag</u>	08.30 - 09.00 uur:	Ontvangst aan het opleidingscentrum +
	09.00 - 10.00 uur:	mededelingen van huishoudelijke aard.
	10.00 - 11.00 uur:	Ontvangst door Chefs.
	11.00 - 12.00 uur:	Uitreiken oefenkleding.
	12.00 - 13.00 uur:	Lunch.
	13.00 - 14.00 uur:	Zelfverdediging.
	14.00 - 15.00 uur:	Zelfverdediging. (gebruik van DOJO)
	15.00 - 16.00 uur:	Zelfverdediging.
<u>Dinsdag</u>	16.00 - 16.30 uur:	Zelfverdediging.
	08.30 - 09.00 uur:	Taktiek optreden.
	09.00 - 10.00 uur:	Taktiek optreden.
	10.00 - 11.00 uur:	Taktiek optreden.
	11.00 - 12.00 uur:	Lezing over volgen.
	12.00 - 13.00 uur:	Lunch.
	13.00 - 14.00 uur:	Schieten. (pistool, beginnende met precisie-
	14.00 - 15.00 uur:	Schieten. vuur en daarna overgaan naar
<u>Woensdag</u>	15.00 - 16.00 uur:	Schieten. noodweervuur)
	16.00 - 16.30 uur:	Schieten
	08.30 - 09.00 uur:	Zelfverdediging.
	09.00 - 10.00 uur:	Zelfverdediging. (gebruik van DOJO)
	10.00 - 11.00 uur:	Zelfverdediging.
	11.00 - 12.00 uur:	Zelfverdediging.
	12.00 - 13.00 uur:	Lunch.
	13.00 - 14.00 uur:	Taktiek optreden.
<u>Donderdag</u>	14.00 - 15.00 uur:	Taktiek optreden. (gebruik videobanden en
	15.00 - 16.00 uur:	Taktiek optreden. fotomateriaal TOHD)
	16.00 - 16.30 uur:	Taktiek optreden.
	08.30 - 09.00 uur:	Sport.
	09.00 - 10.00 uur:	Sport. (in principe aandacht voor de fysieke
	10.00 - 11.00 uur:	Sport. gesteldheid van de man. Conditietra
	11.00 - 12.00 uur:	Sport.
	12.00 - 13.00 uur:	Lunch.
<u>Vrijdag</u>	13.00 - 14.00 uur:	Verbindingsmiddelen/voertuigen.
	14.00 - 15.00 uur:	Afhandelen arrestanten.
	15.00 - 16.00 uur:	Proces-verbaal.
	16.00 - 16.30 uur:	Proces-verbaal.
	08.30 - 09.00 uur:	Lezing molotovcocktails.
	09.00 - 10.00 uur:	Lezing molotovcocktails.
	10.00 - 11.00 uur:	Demonstratie molotovcocktails.
	11.00 - 12.00 uur:	Demonstratie molotovcocktails.
	12.00 - 13.00 uur:	Lunch.
	13.00 - 14.00 uur:	Taktiek optreden.
	14.00 - 15.00 uur:	Taktiek optreden.
	15.00 - 16.00 uur:	Proces-verbaal
	16.00 - 16.30 uur:	Proces-verbaal.

2e week:

<u>Maandag</u>	08.30 - 09.00 uur:	Geweldsbepalingen.	
	09.00 - 10.00 uur:	Geweldsbepalingen.	
	10.00 - 11.00 uur:	Taktiek van optreden.	
	11.00 - 12.00 uur:	Taktiek van optreden.	
	12.00 - 13.00 uur:	Lunch.	
	13.00 - 14.00 uur:	Zelfverdediging.	
	14.00 - 15.00 uur:	Zelfverdediging.	(gebruik van DOJO)
	15.00 - 16.00 uur:	Zelfverdediging.	
<u>Dinsdag</u>	16.00 - 16.30 uur:	Zelfverdediging.	
	08.30 - 09.00 uur:	Praktische oefening aanhouden.	
	09.00 - 10.00 uur:	Praktische oefening aanhouden.	
	10.00 - 11.00 uur:	Praktische oefening aanhouden.	
	11.00 - 12.00 uur:	Praktische oefening aanhouden.	
	12.00 - 13.00 uur:	Praktische oefening aanhouden.	
	13.00 - 14.00 uur:	Lunch.	
	14.00 - 15.00 uur:	Evaluatie oefening.	
<u>Woensdag</u>	15.00 - 16.00 uur:	Evaluatie oefening	(gebruik video)
	16.00 - 16.30 uur:	Evaluatie oefening	
	08.30 - 09.00 uur:	Schieten.	
	09.00 - 10.00 uur:	Schieten.	(politieparcours)
<u>Donderdag</u>	10.00 - 11.00 uur:	Schieten.	
	11.00 - 12.00 uur:	Schieten.	
	12.00 - 13.00 uur:	Lunch.	
	13.00 - 14.00 uur:	Zelfverdediging.	
	14.00 - 15.00 uur:	Zelfverdediging.	(speciaal verdediging tegen
	15.00 - 16.00 uur:	Zelfverdediging.	aanval en methoden overbrengen)
	16.00 - 16.30 uur:	Zelfverdediging.	
	08.30 - 09.00 uur:	Sport.	
<u>Vrijdag</u>	09.00 - 10.00 uur:	Sport.	
	10.00 - 11.00 uur:	Sport.	(aandacht voor de conditie)
	11.00 - 12.00 uur:	Sport.	
	12.00 - 13.00 uur:	Lunch.	
	13.00 - 14.00 uur:	Lezing, gevolgd door discussie.	
	14.00 - 15.00 uur:	Hierbij valt te denken aan een advocaat	
	15.00 - 16.00 uur:	of iemand van een universiteit. Uiteraard dient er	
	16.00 - 16.30 uur:	wel een relatie te bestaan met het onderwerp	ordeverstoringen.
<u>Vrijdag</u>	08.30 - 09.00 uur:	Schieten.	
	09.00 - 10.00 uur:	Schieten.	(politieparcours)
	10.00 - 11.00 uur:	Schieten.	
	11.00 - 12.00 uur:	Schieten.	
	12.00 - 13.00 uur:	Lunch.	
	13.00 - 14.00 uur:	Hindernisbaan.	
	14.00 - 15.00 uur:	Hindernisbaan.	
	15.00 - 16.00 uur:	Taktiek optreden.	
<u>Vrijdag</u>	16.00 - 16.30 uur:	Taktiek optreden.	

3e week:

Maandag 08.30 - 09.00 uur: Geweldsbepalingen.
09.00 - 10.00 uur: Geweldsbepalingen.
10.00 - 11.00 uur: Logistiek tijdens optreden.
11.00 - 12.00 uur: Organisatieschema's/verbindingsschema's.
12.00 - 13.00 uur: Lunch.
13.00 - 14.00 uur: Zelfverdediging.
14.00 - 15.00 uur: Zelfverdediging.
15.00 - 16.00 uur: Zelfverdediging.
16.00 - 16.30 uur: Zelfverdediging.

Dinsdag 08.30 - 09.00 uur: Taakverdeling binnen de groep.
09.00 - 10.00 uur: Taakverdeling binnen de groep.
10.00 - 11.00 uur: Plaats binnen de ME.
11.00 - 12.00 uur: Plaats binnen de ME.
12.00 - 13.00 uur: Lunch.
13.00 - 14.00 uur: Hindernisbaan (hierbij dient de
14.00 - 15.00 uur: groep zodanige opdrachten uit te voeren,
15.00 - 16.00 uur: die een goede samenwerking vereisen).
16.00 - 16.30 uur:

Woensdag 08.30 - 09.00 uur: Zelfverdediging. (Herhaling van het aangeleerde
09.00 - 10.00 uur: Zelfverdediging. en evaluatie).
10.00 - 11.00 uur: Zelfverdediging.
11.00 - 12.00 uur: Zelfverdediging.
12.00 - 13.00 uur: Lunch.
13.00 - 14.00 uur: Aanvang langdurige oefening, waarbij
14.00 - 15.00 uur: onder andere de volgende zaken opge-
15.00 - 16.00 uur: nomen kunnen worden.
16.00 - 16.30 uur: Mars.
16.30 - 24.00 uur: Hindernisbaan met opdrachten, Veldloop,
Aanhoudingsoefening, Groepsopdrachten,
Ontruimingsoefening.

Donderdag 00.00 - 04.00 uur: Vervolg langdurige oefening.
rest van de dag vrij

Vrijdag 08.30 - 09.00 uur: Lezing door een Officier van Justitie.
09.00 - 10.00 uur: gevolgd door discussie.
10.00 - 11.00 uur: idem.
11.00 - 12.00 uur: idem.
12.00 - 13.00 uur: Lunch.
13.00 - 14.00 uur: Evaluatie oefenperiode.
14.00 - 15.00 uur: Evaluatie oefenperiode.
15.00 - 16.00 uur: Inleveren kleding + onderhoud materiaal
16.00 - 16.30 uur: en lesgebouw.

Hoofdstuk V: Conclusies en aanbevelingen.

Conclusies:

- een te vormen aanhoudingseenheid dient een opleiding te volgen.
- de duur van drie weken voor een basisopleiding lijkt voldoende.
- de aangeleerde vaardigheden dienen in een oefenprogramma onderhouden te worden.
- het personeel van een aanhoudingseenheid dient niet te veel te wisselen.
- de leden van de eerste eenheid waren van mening dat de opleiding de zo belangrijke samenwerking binnen de groep had vergroot en dat de angst voor een optreden tot een minimum is beperkt.
- behoudens opmerkingen, welke in deze evaluatienota verwerkt zijn, was men het eens met vorm van opleiding en de aangeboden stof.

Aanbevelingen.

- een beslissing over de aan te schaffen materialen, met name verbindingsmiddelen.
- een beslissing over de uitbreiding van het aantal aanhoudingseenheden.
- toestemming voor het bijhouden van de aangeleerde vaardigheden middels oefendagen (bijv. 24 in de maand een ochtend/middag bij voorkeur op maandag i.v.m. de personeelsbezetting).

Amsterdam, november 1980.

De Inspecteur van Politie,

A.A. Smits.

